

SD BORÅS

BUDGET 2023

VÅGA TA ANSVAR

SD

Förord

Detta är Sverigedemokraternas budget för Borås Stad 2023, ett nyckeldokument för stadens styre vad gäller att hantera både akuta problem och löpande verksamheter samt planera för framtiden. Borås Stad påverkas i hög grad av såväl nationella som internationella trender, samtidigt har staden sina unika förutsättningar att möta samtidens utmaningar.

Borås har två av nitton av Sveriges så kallade "särskilt utsatta områden", vilket enligt polisens definition bland annat innebär allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen och hög risk för systematiska hot och våldshandlingar mot vittnen. Särskilt utsatta områden utgör en grogrund för social utsatthet, kriminalitet och innebär svåra förutsättningar för både rättsvårdande myndigheter liksom för skolan och exempelvis socialtjänsten.

Det är anmärkningsvärt att denna situation inte tilldrar sig större uppmärksamhet i kommunpolitiken. Migrationspolitiken hanteras på nationell nivå och på EU-nivå, men det som ofta kallas "integrationspolitik" är i hög grad en kommunal angelägenhet och här har Borås stad underpresterat sedan lång tid tillbaka. Tyvärr råder en viss uppgivenhet och en falsk föreställning om att det alltid har varit så här och inte kan bli bättre.

En angränsande problematik är trygghet. Borås är i stort behov av förbättrad säkerhet, inte minst i centrum, en situation som kräver konkreta åtgärder.

Vad gäller energimarknaden är situationen ansträngd. Höga och volatila priser på både elektricitet och bränsle innebär stor ekonomisk osäkerhet. Även om Borås Energi och Miljö AB är en relevant aktör på denna marknad så utgår problematiken väsentligen från en nationell och delvis internationell utveckling. Med detta konstaterat så måste kommunala verksamheter både ta höjd för ökade kostnader och givetvis optimera sin energianvändning. Staden påverkas också av en onormalt hög inflation, vilket påverkar alla invånare och verksamheter som drabbas av stigande utgifter. Alltså alla.

En kommunal budget finansierar många verksamheter med avgörande betydelse för invånarnas välfärd, en omständighet som kräver eftertanke och övervägda prioriteringar. Och ibland besparingar. Givet att vi inte vill höja kommunalskatten eller skuldsätta staden så måste alla satsningar balanseras med en besparing.

Något som ändå är värt att lyfta fram är skolan i Borås stad. Sverigedemokraterna prioriterar skolan med en satsning på drygt 15 miljoner extra utöver de styrande partiernas förslag. Det handlar om att skapa en trygg och stimulerande miljö för den generation som växer upp, vilket går hand i hand med goda arbetsvillkor för skolans personal. Samtidigt handlar det om att bevara och stärka Borås stads ställning som kunskapsstad och i förlängningen ha välutbildade invånare som kan bidra till stadens utveckling och fatta kloka beslut i sin vardag.

Det, om något, är en framtidsfråga för oss.

**FÖRÄNDRING
PÅ RIKTIGT!**

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd
Andreas.exner@boras.se

Budget 2023	4
Kommunbidrag 2023	12
Investeringsbudget	13
Kommunfullmäktige.....	19
Revisorskollegiet.....	20
Kommunstyrelsen	21
Kommungemensam verksamhet	25
Överförmyndarnämnden	26
Valnämnden	27
Lokalförsörjningsnämnden	28
Samhällsbyggnadsnämnden.....	32
Servicenämnden	36
Tekniska nämnden	39
Tekniska nämnden (persontransporter)	45
Miljö- och konsumentnämnden	47
Fritids- och folkhälsonämnden	50
Fritids- och folkhälsonämnden (föreningsbidrag)	54
Kulturnämnden.....	55
Förskolenämnden	58
Grundskolenämnden.....	61
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	66
Individ- och familjeomsorgsnämnden	70
Arbetslivsnämnden	73
Sociala omsorgsnämnden	76
Vård- och äldre­nämnden	80
Finansiering.....	85
Förslag till beslut.....	86

Budget 2023

Under 2022 har Corona-pandemin avtagit och väsentligen ebbat ut i vår del av världen. I stället har Europa drabbats av krig, inflation och stigande priser på energi, både fordonsbränsle och elektricitet. Ur ett strikt kommunalt perspektiv måste man hantera dessa kostnadsökningar utan att välfärden och kommunens kärnverksamheter blir lidande. Men trots att läget är ansträngt kan man inte utesluta att vi – eventuellt – bara befinner oss i början av en längre kris.

Situationen i Borås kan i stor utsträckning sägas avspegla utvecklingen i Sverige i stort. En dysfunktionell migrations- och integrationspolitik har resulterat i en odiskutabel etnisk segregering, som går i hand i hand med bidragsberoende och omfattande social problematik. Dessutom grov kriminalitet, som gång på gång placerar Borås på kartan i rikstäckande media på ett mindre smickrande sätt. Detta kan ingen vara nöjd med.

Vi i Sverigedemokraterna såg detta komma, men ur ett kommunalt perspektiv måste man blicka framåt här och nu. Och vi är beredda till samarbete med alla konstruktiva politiska krafter, väl medvetna om att man inte lär ha samma uppfattning i alla frågor.

Exempelvis skolan och socialtjänsten befinner sig i den absoluta frontlinjen i vår gemensamma strävan att, på sikt, åstadkomma ett samhälle som präglas av trygghet, sammanhållning och framtidstro. Men i slutändan handlar det om att välfärdens viktigaste institutioner ska fungera. Och fungera väl.

I denna situation är det av yttersta vikt att hushållning och fördelning av resurser sker på ett så klokt sätt som möjligt. Borås stad har helt enkelt inte råd med symbolprojekt och onödig byråkrati, tryggheten och välfärdens kärna måste prioriteras.

Det innebär till att börja med att stadens budget ska vara i balans och inte gå med underskott. Vidare kan man inte vara sentimental gentemot sådant som staden inte behöver.

Ekonomi, i den verkliga världen, innebär att man tvingas prioritera. Detta innebär att man faktiskt måste dra ned på vissa verksamheter för att kunna satsa på andra. Att prioritera allt är detsamma som att inte prioritera något.

Förskola, skola och gymnasium

Under de senaste åren har en rad bekymmer inom förskolan framträtt. Kompetensförsörjningen förblir problematisk, ohälsotalen oroar och barngrupperna är för stora. Sammantaget innebär detta svårigheter både för personalens arbetsmiljö och för förskolans kvalitet. Ett annat problem är förskolornas likvärdighet. På vissa förskoleenheter uppgår andelen behörig personal till nästan etthundra procent, på andra endast omkring en tredjedel. Förskolan i Borås måste alltså sträva efter att bli en mer attraktiv arbetsgivare och det är i slutändan politikens ansvar att leverera detta.

För att kunna utveckla förskolans kvalitet och skapa en mer likvärdig förskola för barn i Borås Stad krävs ett tydligt fokus på arbetsmiljöfrågor för att därigenom långsiktigt säkra kompetens och minska personalomsättningen. Därför är just förskolan en prioriterad satsning i Sverigedemokraternas budget.

Även grundskolan i Borås har under de senaste åren brottats med ett stort antal utmaningar. Vi ser en tilltagande otrygghet och ohälsa bland både personal och elever, samt sviktande skolresultat. I

lärarförbundets mätning "bästa skolkommun" hamnar Borås på en föga smickrande 207:e plats av 290. Problem som betonas är "lärarlönerna och resurstilldelningen". Från de styrande partiernas sida finns en liknöjdhet med detta som är oacceptabel. Detta måste (!) bli avsevärt bättre och det ska med omedelbar verkan prioriteras högre i kommunens budget.

Flera rektorer och fackliga representanter har varnat för konsekvenserna av det bristande arbetet med resursklasser. Detta är en fråga Sverigedemokraterna drivit sedan flera år tillbaka, där vi bland annat har föreslagit en särskild resursskola, en pliktsskola, parallellt med insatser riktade mot särskilt begåvade barn. För ja, även duktiga elever har rätt till undervisning som är anpassad till deras nivå, vilket för samhället är något av en framtidsfråga. Man ska ge framtidens talanger fria tyglar helt enkelt.

Psykisk ohälsa hos barn i åldern 10–17 år har ökat oroande mycket, enligt Socialstyrelsen rör det sig om en ökning på över 100 procent på ett decennium. Många faktorer kan döljas bakom denna utveckling, men från kommunens perspektiv krävs satsningar på elevhälsan, samt särskilda konflikt- och ledarskapsutbildningar för pedagoger. Vi vill också se skriftliga ordningsomdömen, samt utökade möjligheter att flytta på elever som utgör problem för lärares och andra elevers arbetsmiljö.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har under de senaste åren beslutat att individer, som fått sin ålder uppskriven eller på annat sätt inte ska vara del av verksamheten, ska ha rätt att avsluta sin utbildning i Borås. Detta är ett beslut som kommunen har tagit, alltså ett frivilligt åtagande, och utgör en prioritering som genomförs på bekostnad av annan verksamhet. Vidare har förvaltningen signalerat en kraftig volymökning av kommunfinansierad utbildning för individer som nu går ur etableringsperioden. De första åren har dessa individers uppehälle finansierats av Migrationsverket, sedan övergår ansvaret på kommunen, även detta en miljonrullning som tvingar kommunen att hålla tillbaka andra utgifter. Samma pengar kan som bekant inte spenderas två gånger.

Vård och omsorg

Vården av äldre och personer med funktionshinder ska resultera i en "god" (!), och inte endast en "skälig", levnadsstandard. Principen "ett gott liv var dag" ska gälla äldre och sjuka, jämförbart med ambitionerna som gäller för den som vårdas inom LSS. Borås stad behöver höja ambitionsnivån inom vård och äldreomsorg och möjliggöra för äldre, som är i behov av vård och omsorg, att få en god levnadsstandard. Servering av varm, näringsrik mat till stadens äldre brukare är en fortsatt ambition som vi vill att kommunen ska leva upp till.

Inom vård- och äldreförvaltningen behövs en överanställning för att möta behoven vid sjukskrivningar och annan oundviklig frånvaro. För att lyckas med detta behöver man kraftigt öka arbetets attraktivitet. Att arbeta för kommunen ska vara något man strävar efter och goda arbetsvillkor ska förebygga alltför hög personalomsättning.

Trygghet

Att man rent fysiskt kunna känna sig trygg i hela staden, varje dag i veckan, dygnet runt, är ett av samhällets kärnuppdrag. Där samhället träder tillbaka tar andra krafter över, det vill säga de som själva besitter högst våldskapital. I normalfallet utgörs dessa av kriminella.

Den polisiära organisationen och hela rättsväsendet är ett statligt ansvar, men kommunen kan vara med och styra arbetet och bidra med egna insatser. Borås behöver ökad polisiär närvaro i centrum, i Norrby och i Hässleholmen, allt för att laglydiga människor ska kunna känna sig trygga.

Sverigedemokraterna vill också upprätta en trygghetscentral. I korthet innebär detta att delar av staden kameraövervakas och att personal med kort varsel ska kunna rycka ut om så behövs. Den som känner sig otrygg utomhus på kvällen ska med en knapptryckning kunna sätta sig i kontakt med trygghetscentralen. Trygghetscentralens vaktpersonal ska bidra till trygghet och deras verksamhet ska utgöra ett komplement till polisens insatser.

Sverigedemokraterna väljer, dessutom, att ta striden mot narkotikan i Borås genom att avsätta resurser till narkotikahundar, som systematiskt ska genomföra kontroller på stadens skolor, både riktade insatser och rutinkontroller.

Samhällsbyggnad

Borås är en stad i förvandling där olika aktörer, offentliga liksom privata, bygger framtiden. Med den pågående förtätningen av Borås centrala delar så ökar givetvis behovet av parkeringsplatser. Bilen är, oaktat vad aktivister och miljöpopulister hävdar, en nödvändighet för att många av kommunens invånare ska få sitt livspussel att gå ihop. Samtidigt noteras att utrymmet för att bygga nya centrala parkeringsplatser är högst begränsat, om än obefintligt på markplan. Detta är en problematik som behöver lösas. Sverigedemokraterna i Borås förespråkar därför att parkeringsnormen i Borås görs om för att bättre möta den verkliga efterfrågan. Vidare anser vi att beloppet för parkeringsköp måste revideras så att priset motsvarar kommunens faktiska kostnader, samtidigt som staden initierar en förstudie kring en underjordisk parkering i centrala Borås.

Sverigedemokraterna motsätter sig inte nödvändigtvis förtätning av staden, dock anser vi att visionen av Borås ska präglas av mottot 'Bygg Borås stort genom småskalighet'. Det innebär bland annat att vi inte vill se nya områden med skyhöga betongkolosser, i synnerhet i anslutning till villaområden dit familjer sannolikt har sökt sig för att undvika den typen av bebyggelse.

I stället vill vi se en mer avvägd blandning av bebyggelse, med ett betydande inslag av nya enfamiljshus, något som vi vet efterfrågas.

Finansiering

Det är närmast chockerande att det nygamla vänsterliberala styret i Borås totalt saknar förmåga att dra ned på sina utgifter, i synnerhet nu när kraven på ansvarsfulla prioriteringar är högre än någonsin. En ur ideologiskt perspektiv viktig observation är att man låter byråkratin växa ohämmat. Ineffektiva organisationer tillåts anställa mer personal som inte arbetar med kommunens kärnuppgifter. Detta i sin tur föder överflödiga verksamheter som belastar kommunen med strukturella, långsiktiga kostnader. Denna utveckling måste å det snaraste läggas om.

Det är sorgligt, om än föga förvånande, att det grönvänsterliberala samarbetet resulterar i uteblivna satsningar på välfärd och dessutom ett underskott för primärkommunen (alltså nämndernas verksamheter) på 55 miljoner kronor. Detta är ett underbetyg för den styrande vänsterliberala koalitionen. Det påvisar framför all en brist på ansvarstagande och en kollektivbrist på politiskt ledarskap, vilket i längden kommer att bli ohållbart för kommunen.

Det finns ingen rimlighet i att kommunen anställer stadsdelvärdar som en illa dold arbetsmarknadsåtgärd med etniska förtecken. Med all vederbörlig respekt för de anställda individerna (de har inte begått några fel och är inte föremål för vår kritik) är det smärtsamt uppenbart för alla och envar att se dem så undersysselsatta.

Det finns ingen rimlighet i att för miljonbelopp dela ut gratis busskort till ungdomar. "Gratis" är förstås alltid trevligt för förmånstagaren, men biljettintäkterna behövs till en verksamhet som redan är finansierad av kommunen.

Och det finns ingen rimlighet i att personer, som har fått avvisningsbeslut från Migrationsverket eller fyllt 20 år, tillåts att avsluta sina utbildningar i Borås på kommunens bekostnad.

Nej till överflödiga miljöbyråkrati

Det finns heller ingen rimlighet i att en stad av Borås storlek anställer "klimatstrateger" eller att man låter miljöverksamheterna expandera, utan att reflektera över vad kommuninvånarna får tillbaka. Det räcker liksom inte med ett allmänt konstaterade att "miljö är viktigt" (därom är alla överens).

Sjuklöverpartierna (M, KD, L, C, S, V och MP) har bestämt att Borås stad ska förhålla sig till en "klimatbudget", vilket ska innebära minskade utsläpp à 16 procent per år från 2020. Egentligen måste det nu bli mer eftersom, helt förväntat, minskningar av denna magnitud inte har infunnit sig bara för att man hoppas. Enligt budget-tänket ska minskningarna nu ligga över 16 procent och dessutom öka varje år.

Detta är inte genomförbart, givet att kommunen saknar mekanismer att genomföra det man har beslutat om. Men de uteblivna resultaten leder ofelbart till krav på fler anställda klimatpolitruker, vilket oundvikligen ytterligare belastar kommunens budget.

Sverigedemokraterna i Borås ser gärna att staden sparar energi och resurser generellt, det finns goda skäl till det, men vi ser inte det globala klimatet som en kommunal angelägenhet som kan tillåtas konkurrera med välfärden om begränsade ekonomiska resurser. Effektiviteten i dessa så kallade klimatsatsningar kan ifrågasättas, oaktat det faktum att en stad av Borås storlek är i princip irrelevant för den globala uppvärmningen.

Analys

Nettokostnaderna, exklusive avskrivningar, är budgeterade till 7 365,2 mnkr. Mellan 2022 och 2023 ökar dessa med 442,3 mnkr vilket tillsammans med avskrivningar på 320,0 mnkr blir verksamhetens nettokostnader 7 685,2 mnkr. Detta innebär en ökning jämfört med budget 2022 med totalt 6,3 %.

Skatteunderlaget enligt 2022 års taxering har räknats upp med Sveriges kommuner och regioners bedömda uppräkningsfaktorer med hänsyn till de beräknade inkomstökningarna åren 2022 och 2023. Med en skattesats på 21,26 % beräknas då de totala skatteintäkterna bli 5 949,0 mnkr.

De generella statsbidragen, som främst består av inkomstutjämningsbidrag upp till garanterad skattekraft, är budgeterade till 1 709,2 mnkr. Summan inkluderar även kostnadsutjämning, LSS-utjämning, regleringsbidrag samt den kommunala fastighetsavgiften.

Finansnettot är budgeterat till 27,0 mnkr, och beräknas till 27,0 mnkr på grund av fortsatt låga marknadsräntor.

Den finansiella avstämningen är baserad på en investeringsvolym för 2023 på 600 mnkr. Efter avskrivningar och avyttringar motsvarar detta en ökning av anläggningstillgångarna med 180,0 mnkr. Omsättningstillgångarna beräknas minska med 180,0 mnkr. Sammanlagt beräknas tillgångarna öka med 0,0 mnkr.

	2021	2022	mnkr 2023
Resultatbudget			
Verksamhetens intäkter	1 809,9	2 012,3	2 072,6
Verksamhetens kostnader	-8 253,3	-8 935,2	-9 437,8
Avskrivningar	-322,1	-310,0	-320,0
Verksamhetens nettokostnader	-6 765,5	-7 232,9	-7 685,2
Skatteintäkter	5 490,8	5 626,2	5 949,0
Generella statsbidrag och utjämning	1 598,0	1 671,8	1 709,2
Finansnetto	45,1	35,0	27,0
Resultat efter finansnetto	368,4	100,0	0,0
Realisationsvinster	103,3		
Årets resultat	471,7	100,0	0,0

mnkr	Budget	Prognos	Budget
	2021	2022	2023
Balansbudget			
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	5 540,3	6 080,3	6 260,3
Omsättningstillgångar	2 223,7	2 083,7	1 903,7
Summa	7 764,0	8 164,0	8 164,0
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	5 818,6	6 118,6	6 118,6
- därav årets resultat	471,7	340,0	0,0
Avsättningar	673,7	673,7	673,7
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder	1 271,7	1 371,7	1 371,7
Summa	7 764,0	8 164,0	8 164,0
Finansieringsbudget			
Tillförda medel			
Överskott från verksamheten	865	650,0	320,0
Förändring av rörelsekapital exkl likvida medel	147		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	4	50,0	80,0
Minskning av finansiella anläggningstillgångar			
Ökning av långfristiga skulder			
Summa	1 016,0	700,0	400,0
Använda medel			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-647,0	-700,0	-640,0
Ökning av finansiella anläggningstillgångar			
Minskning av långfristiga skulder			
Summa	-647,0	-700,0	-640,0
Förändring av likvida medel	369,0	0,0	-240,0

Finansiella mål

Borås Stads resultat över tiden bör uppgå till som lägst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet innebär ett resultat som är cirka 153 mnkr och behövs för att långsiktigt kunna finansiera nödvändiga investeringar utan att behöva låna till hela beloppet. En annan viktig aspekt är pensionsskulden och den så kallade ansvarsförbindelsen som enligt redovisningslagen inte får upptas i balansräkningen. För Borås Stad har den årliga skulduppräknningen tidigare inneburit en ökning varje år. För 2023 budgeteras ett resultat på +0,0 mnkr, alternativt 0,0 procent och är 153,0 mnkr från att vara i linje med det finansiella målet. Dock ser vi att Borås Stad historiskt presterat över tidigare budgeterade resultat och därmed tar vi resultatet i god tro om en fortsatt god ekonomisk tillväxt tillsammans med flertalet exploateringsförsäljningar under 2023.

Det budgeterade resultatet för 2023 är lagt på en historiskt låg nivå och långt ifrån våra finansiella mål. Anledningen är givetvis det svåra ekonomiska läget som alla kommuner befinner sig i. Hög inflation kombinerat med höga elpriser och pensionskostnader gör att det är mycket svårt detta år att lägga ett resultat i enlighet med våra finansiella mål utan allvarliga ingrepp i våra verksamheter. Det beräknade underskottet kommer att finansieras i bokslutet för 2023 genom att ta i anspråk resultatutjämningsreserven (RUR) som vid ingången av 2022 uppgår till 250 mnkr. Det är möjligt att staden i samband med bokslut 2022 gör ytterligare avsättningar till RUR.

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag				%
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Mål
Årets resultat, mnkr	472	100	-	
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	6,7	1,4	0,0	2-3%

Soliditet

Det andra övergripande finansiella målet är att soliditeten, med vilket menas den del av kommunens tillgångar som finansieras med egna medel, skall uppgå till cirka 80 %. Soliditetens utveckling beror på två faktorer: dels det årliga resultatet, dels tillgångsökningen. Soliditeten sjunker om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet. En sänkt soliditet innebär en ökad lånefinansiering och på sikt högre finansiella kostnader som tar resurser från kärnverksamheterna. En ökad soliditet innebär å andra sidan en ökad egenfinansiering av tillgångarna och lägre finansiella kostnader. Soliditetens utveckling styrs till stor del av hur mycket av investeringarna som kan finansieras med medel från den egna verksamheten. Egna medel definieras i budgetläget som resultatet på sista raden plus avskrivningar. Tillsammans blir det den summa som kommunen kan betala sina investeringar med. Målet är att investeringarna till 80 % skall kunna betalas med pengar som kommer från den egna verksamheten.

Resultatet för 2023 är budgeterat till 0,0 mnkr och avskrivningarna till 320,0 mnkr, vilket innebär att 320,0 mnkr finns tillgängligt att finansiera den beräknade investeringsnivån på 600 mnkr med. Självfinansieringsgraden beräknas uppgå till 53 %. Målet för Borås Stad är en självfinansiering till 80 % av årets investeringar. Detta uppnås inte på grund av en hög efterfrågan av investeringar under 2023 till följd av demografiska förändringar, i kombination med ett svagt resultat. Av erfarenhet får kommunen tillskott till resultatet i form av realisationsvinster varje år med varierad storlek. Investeringsnivån bedöms även att vara fortsatt hög under de kommande åren – vilket ställer krav på politikerna att prioritera kärnverksamheten i större omfattning.

Soliditet	Mål			
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	
Soliditet, %	74,9	74,4	74,9	
Medel från egna verksamheten, mnkr	865	410	320	
Årets nettoinvesteringar, mnkr	632	700	600	
Självfinansiering av investeringarna, %	137	59	53	80-100 %

Kommunbidrag 2023

Kommunstyrelsen fastställde i juni, med utgångspunkt från beräknade resurser och inriktning på verksamheten, ekonomiska ramar för nämndernas budgetarbete 2023. Ramarna bygger på de förutsättningar som den ekonomiska utvecklingen ger. Budgetramarna till nämnderna uppgick till sammanlagt 7 362 550 tkr. Höjningen bygger på en kompensation för lönekostnadsökningar på 2,8 % medan övriga kostnader räknas upp med 2,5%. I ramuppräknningen ingår också volymkompensation för målgrupper på 0,3 %. Totalt innebar ramarna att kommunbidragen till nämnderna höjdes med 270 250 tkr jämfört med 2022 års budget, vilket motsvarar 3,8 %. I Kommunstyrelsens slutliga budgetförslag uppgår kommunbidragen till 7 575 050 tkr. Sammantaget har kommunbidragen till nämnderna ökat med 6,5 % jämfört med budget 2022.

Kommunbidrag per nämnd KF Budget nov/dec

	tkr		
Nämnd	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Kommunfullmäktige	15 600	16 100	16 250
Stadsrevisionen	6 050	6 200	6 500
Kommunstyrelsen			
kommunledning Stadskansliet	127 400	140 900	140 200
kommungemensam verksamhet	124 300	128 550	136 950
Valnämnden	1 100	7 350	3 050
Överförmyndarnämnden	9 000	9 200	9 450
Lokalförsörjningsnämnden	38 400	38 950	40 900
Fritids- och folkhälsonämnden			
fritid- och folkhälsa	226 500	241 900	257 000
föreningsbidrag	44 150	44 800	44 100
Servicenämnden	0	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	23 600	24 150	23 000
Tekniska nämnden			
väghållning skog parker m.m	158 200	169 300	178 450
persontransporter	77 150	78 400	80 400
Miljö och konsumentnämnden	28 350	33 250	34 600
Kulturnämnden	190 000	195 650	205 750
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	571 750	617 150	641 750
Arbetslivsnämnden	239 950	252 900	248 000
Sociala omsorgsnämnden	721 800	757 600	811 850
Grundskolenämnden	1 563 700	1 658 650	1 791 550
Förskolenämnden	804 350	855 950	913 500
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 424 500	1 462 950	1 547 450
Individ- och familjeomsorgsnämnden	329 950	357 400	426 200
Summa	6 725 800	7 097 300	7 556 900

Investeringsbudget

Sammanlagt uppgår de totalt planerade nettoinvesteringarna under åren 2023–2025 till 2 480 mnkr, varav 754 mnkr 2023, 895 mnkr 2024 och 830 mnkr under 2025.

Investeringsanslag beviljas antingen direkt i årsbudgeten eller genom särskilt beslut i Kommunstyrelsen efter anslagsframställan. Anslag genom särskilt beslut ska grundas på inkomna anbud.

Projekteringsframställan ska godkännas av berörd verksamhetsnämnd avseende projektets omfattning och ekonomiska konsekvenser innan anbudsfrågan. I de fall projektet beräknas överstiga Kommunfullmäktiges investeringsbudget krävs särskilt projekteringsgodkännande av Kommunstyrelsen.

Om projekterings- eller anslagsframställan avviker med mer än 10 mnkr eller 15 % krävs även särskilt beslut i Kommunfullmäktige.

Finansieringsbudgeten och de finansiella avstämningarna bygger på en årlig genomförd investeringsvolym på i genomsnitt ca 600 mnkr för åren 2023–2025. Erfarenhetsmässigt sker alltid tidsförskjutningar i investeringsprogrammet. Samtidigt tillkommer nya projekt, av vilka ett flertal är under utredning och inte är medtagna i budgeten.

För att bedömningen av investeringsvolymen ska bli rätt i förhållande till de åtaganden som investeringar normalt innebär så beaktas även externa projekt som till exempel Borås Arena och andra större inhyrningar som ex. förskolor kalkylmässigt. Projekt som direkt påverkar kommunens resultaträkning bör bedömningsmässigt betraktas som om de vore egna investeringar. I nedanstående tabell redovisas de planerade investeringsprojekten. I de fall anslag anvisas direkt i budgeten eller tidigare har anslagsbeslutats har detta markerats med "B".

Investeringsplan 2023-2027

Projekt	Total utgift	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
GEMENSAMMA FUNKTIONER						
<u>Särskilda servicefunktioner</u>						
Underhållsinvesteringar	Lfn	79 000 B	80 000	80 000	80 000	80 000
Energi- och miljöåtgärder	Lfn	12 000 B	15 000	15 000	15 000	15 000
Hyresgäst Anpassning inkl. moduletablering	Lfn	20 000 B	18 000	18 000	18 000	18 000
IT-investeringar i fastigheter	Lfn	3 000 B	5 000	5 000	5 000	5 000
Verksamhetssystem	Mkn	600 B				
Utskriftsenheter / kontorsutrustning	Sn	2 000 B	3 000	3 000	3 000	3 000
Fordon och maskiner	Sn	10 000 B	15 000	15 000	15 000	15 000
IT-infrastruktur	Sn	2 500 B	2 500	2 500	2 500	2 500
Mobiltelefoner	Sn	6 000 B	6 000	6 000	6 000	6 000
SUMMA GEMENSAMMA FUNKTIONER	600	135 100	143 500	143 000	143 000	143 000
INFRASTRUKTUR OCH SKYDD						
<u>Markförsörjning</u>						
Inköp av fastigheter	Ks	10 000	20 000	20 000	20 000	20 000
SUMMA INFRASTRUKTUR OCH SKYDD		10 000	20 000	20 000	20 000	20 000
GATOR, VÄGAR OCH PARKER						
<u>Kommunikationer</u>						
Belägningsunderhåll	Tn	17 500 B	20 000	20 000	20 000	20 000

Projekt	Total utgift	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Attraktiv stad <i>Tn</i>		2 500 B	3 000	3 000	3 000	3 000
Div mindre gatu- och broarbeten <i>Tn</i>		5 000 B	6 000	6 000	6 000	6 000
Program för tillgänglighet <i>Tn</i>		1 000 B	1 000	1 000	1 000	1 000
Gång- och cykelvägar inkl. reinvestering <i>Tn</i>		5 000 B	7 000	7 000	7 000	7 000
Reinvestering gatubelysning inom/utom tätort <i>Tn</i>		5 000 B	5 000	5 000	5 000	5 000
Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning <i>Tn</i>		3 000 B	6 000	6 000	6 000	6 000
Utbyggnad av kabelskåp - gatubelysning <i>Tn</i>		2 000 B	2 000	2 000		
Kollektivtrafik (stadstrafiken) <i>Tn</i>		2 000 B	3 500	3 000	3 000	3 000
Borås flygplats <i>Tn</i>		500 B	600	600	600	600
Ny Nybro <i>Tn</i>	56 000	12 000				
<u>Parkverksamhet</u>						
Grönområdesplanen <i>Tn</i>		750 B	1 000	1 000	1 000	1 000
Lekplatser/mötesplatser samt toaletter i anslutning till dessa <i>Tn</i>		10 000 B	5 000	5 000	5 000	5 000
Diverse mindre parkinvesteringar <i>Tn</i>		3 000 B	3 000	3 000	3 000	3 000
Handlingsplan för trygga fysiska miljöer <i>Tn</i>		3 000 B	3 000	3 000	3 000	
Fristads nya stationspark <i>Tn</i>	6 000	1 500 B				
Kronängsparken <i>Tn</i>	25 000	10 376 B				
Gåshult byggnader <i>Tn</i>		250 B	300	300	300	
Klimatanpassningsinvesteringar <i>Tn</i>		2 500 B	4 000	4 000	4 000	4 000
SUMMA GATOR, VÄGAR, PARKER	177 000	86 877	89 700	88 200	86 700	70 900
FRITID OCH KULTUR						
<u>Idrotts- och fritidsanläggningar</u>						
Utveckling av miljöförbättrande åtgärder kring konstgräsplaner samt utbyte av gräs <i>FoF</i>			4 600	4 600	4 600	4 600
Utveckling av aktivitetsplatser och näridrottsplatser <i>FoF</i>		1 500 B	1 000	1 000	1 000	1 000
Utveckling av idrottsanläggningar, simhallar och mötesplatser <i>FoF</i>		1 500 B	1 500	1 500	1 500	1 500
Utveckling av spår och leder <i>FoF</i>		900 B	1 000	1 000	1 000	1 000
Utveckling av badplatser (utebad) <i>FoF</i>		900 B	500	500	500	500
Evenemangsstaden Borås <i>FoF</i>		750 B	2 750	750	750	750
Boda aktivitetspark <i>FoF</i>	8 850		1 600			
Borås skidstadion inkl. förberedelser inför SM-veckan 2021 <i>FoF</i>	13 000	500 B				
Kontinuerlig utveckling av skidstadion <i>Fof</i>			1 000	500	500	500
Belysning Ryavallen <i>Fof</i>	7 500		7 500			
Åtgärder utifrån trygghetsplan <i>FoF</i>		500 B	1 000	1 000	1 000	1 000
Inventarier Sjöbohuset <i>Fof</i>	3 500	2 000 B				
Kameror mötesplatser <i>Fof</i>	400	400 B				
Kronängsparkens omklädningsbyggnad <i>Lfn</i>	5 000		5 000			
Boråshallen ombyggnad etapp 2 (tillgänglighet) <i>Lfn</i>	5 000	25 000	10 000			

Projekt	Total utgift	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Bråmhults IP tillbyggnad <i>Lfn</i>	4 500	500 <i>B</i>	1 000			
<u>Kulturverksamhet</u>						
Kulturhuset, entréhallen <i>Kn</i>	3 000	500 <i>B</i>	2 098			
Konstbiennalen <i>Kn</i>		1 200 <i>B</i>	2 000	2 000	2 000	2 000
Meröppet Sandareds bibliotek <i>Kn</i>	700	700 <i>B</i>				
Förvaltningsövergripande investeringar <i>Kn</i>		750 <i>B</i>	1 000	1 000	1 000	1 000
SUMMA FRITID OCH KULTUR	71 450	17 600	52 947	23 850	13 850	13 850
<u>AFFÄRSVERKSAMHET</u>						
<u>Näringsliv</u>						
Utbyggnad av industriområde Viared Västra <i>Ks</i>		2 500	3 000			
Utbyggnad av industriområde Viared Norra <i>Ks</i>			1 000			
Utbyggnad av industriområde Nordskogen <i>Ks</i>			1 400			
Utbyggnad av bostadsområden Nabbamotet <i>Ks</i>	21 500	8 000	5 000	5 000		
Hyresgästpassning externa hyresgäster <i>Lfn</i>		1 000 <i>B</i>	1 000	1 000	1 000	1 000
SUMMA AFFÄRSVERKSAMHET	21 500	11 500	11 400	6 000	1 000	1 000
<u>PEDAGOGISK VERKSAMHET</u>						
<u>Förskola</u>						
Stinebackens förskola <i>Lfn</i>		X <i>B</i>				
Äventyrets förskola, Vinkelvägen <i>Lfn</i>		X	X			
Tokarpsberg förskola <i>Lfn</i>			X	X	X	
Förskola övre Sjöbo <i>Lfn</i>			X	X		
Aplaredskolan utökning förskola <i>Lfn</i>			X	X		
Förskolor inventarier <i>Fn</i>		1 950 <i>B</i>	1 650	1 350	1 350	1 350
<u>Grundskola</u>						
Myråsskolan om- och tillbyggnad <i>Lfn</i>		X <i>B</i>				
Fredrikborgskolan <i>Lfn</i>		X <i>B</i>	X			
Särlaskolan tillbyggnad <i>Lfn</i>		X <i>B</i>	X			
Gula skolan, ombyggnad idrottshall <i>Lfn</i>		X	X	X		
Erikslundskolan om- och tillbyggnad <i>Lfn</i>			X	X	X	
Tummarpskolan om- och tillbyggnad <i>Lfn</i>			X	X	X	
Trandaredskolan ombyggnad <i>Lfn</i>					X	X
Sandgärdskolan ombyggnad <i>Lfn</i>					X	X
Sandaredskolan ombyggnad <i>Lfn</i>						X
Myråsskolan F-6, inventarier <i>Grn</i>	8 000	4 000 <i>B</i>				
Fredriksborgsskolan F-9, inventarier <i>Grn</i>	10 000		4 000	2 000		
Särlaskolan 7-9, inventarier <i>Grn</i>	6 000		6 000			
<u>Gymnasieskola</u>						
Bäckängsgymnasiet campus <i>Lfn</i>			X	X		
Sven Erikssongymnasiet utökade lokaler <i>Lfn</i>			X	X		

Projekt	Total utgift	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Utökning Bäckängsgymnasiet, inventarier <i>Gvun</i>	5 500	500 <i>B</i>		5 000		
Utökning Sven Eriksongymnasiet inventarier <i>Gvun</i>	2 000			2 000		
SUMMA PEDAGOGISK VERKSAMHET	2 117 919	316 537	412 648	477 849	433 917	232 850
VÅRD OCH OMSORG						
<u>Omsorg om äldre- och funktionshindrade</u>						
Kristinegränd, Vård- och omsorgsboende <i>Lfn</i>		X <i>B</i>	X			
Skogslid ombyggnad <i>Lfn</i>		X <i>B</i>				
Björkbo LSS <i>Lfn</i>		X				
Rydsvägens LSS <i>Lfn</i>		X	X			
Gårda LSS <i>Lfn</i>		X	X			
Åsahagsvägens LSS <i>Lfn</i>		X	X			
Gruppboendestad LSS (D) <i>Lfn</i>			X	X		
Gruppboendestad LSS (E) <i>Lfn</i>			X	X		
Gruppboendestad LSS (F) <i>Lfn</i>			X	X	X	
Gruppboendestad LSS (G) <i>Lfn</i>				X	X	X
Serviceboendestad LSS <i>Lfn</i>		X	X	X		
Johanneslundsgatan SOL <i>Lfn</i>		X <i>B</i>	X			
Gamla Kyrkvägen LSS, inventarier <i>Son</i>	500	500 <i>B</i>				
Inventarier Kristinegränd vård- och omsorgsboende <i>Vän</i>	25 000		25 000			
SUMMA VÅRD OCH OMSORG	514 000	176 704	165 163	71 000	25 000	11 500
SUMMA NETTOINVESTERINGAR	2 902 469	754 318	895 358	829 899	723 467	493 100

Inhyrningar som är aktuella fr o m 2023

Lokalisering	Syfte/Verksamhet	Årshyra, mnkr	Avtalslängd, år
Sjöbo	Sjöbohuset, mötesplats, bibliotek, fritidsgård	2,6	30

I tabellen ovan visas nya större inhyrningar som kommer att starta under 2023.

Exploateringsprojekt 2023-2027 (avser tomtförsäljning)

Projekt, utgifter tkr	Total utgift	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Utbyggnad av industriområde Viared Västra	434 700	30 850	5 000			
Utbyggnad av industriområde Viared Norra	50 000		1 000			
Utbyggnad av industriområde Nordskogen	80 000		1 400			
Utbyggnad av övriga industriområden 2022	30 000	30 000	10 000	10 000	5 000	5 000
Utbyggnad av bostadsområden 2022	30 000	30 000	10 000	10 000	5 000	5 000
Summa	624 700	90 850	27 400	20 000	10 000	10 000

Projekt, inkomster tkr	Total utgift	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Försäljning av industritomter projekt Viared Västra	-525 000		-40 000	-20 000	-20 000	-20 000
Försäljning av industritomter projekt Viared Norra	-68 000			-4 000	-14 000	
Försäljning av industritomter projekt Nordskogen	-127 950	-15 000	-20 000	-20 000	-10 000	-10 000
Försäljning av bostadstomter 2022		-12 000	-1 000	-5 000	-5 000	-1 000
Summa	-720 950	-27 000	-61 000	-49 000	-49 000	-31 000

Utrednings- eller förstudieprojekt 2023-2025

Projekt	Ansvarig nämnd
<u>Idrotts- och fritidsanläggningar</u>	
Ridhuset, ny lokalisering	Lfn
Dalsjöbadet	Lfn
Ny idrottshall Sandared	Lfn
Futsalarena	Lfn
Borås Skyttecenter	Fofn
<u>Kulturverksamhet</u>	
Borås Museum, Ramnaparken	Lfn
Art center	Lfn, Kun
<u>Förskolor</u>	
Förskola övre Sjöbo	Lfn
Hässlegården utbyggnad kök	Lfn
<u>Grundskolor</u>	
Asklandaskolan tillbyggnad	Lfn
Gula Skolan ombyggnad av idrottshall	Lfn
Trandaredskolan ombyggnad	Lfn
Tummarpskolan om- och tillbyggnad	Lfn
Dalsjöskolan anpassning 7-9	Lfn
Ny skola 2	Lfn
Ny skola 3	Lfn
Sandgårdskolan ombyggnad	Lfn
Sandaredskolan ombyggnad	Lfn
Idrottshallar grundskolor	Lfn
<u>Omsorg om äldre och funktionshindrade</u>	
Vård- och omsorgsboende	Lfn
Vård- och omsorgsboende	Lfn
<u>Övriga lokaler</u>	
Ny brandstation SÄRF	Lfn
Underjordiskt garage (centrum)	Lfn

Kommunfullmäktige

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut	Budget	Budget
	2021	2022	2023
Intäkter	78	80	80
Kostnader	-15 527	-16 180	-16 330
Nettokostnader	-15 449	-16 100	-16 250
Kommunbidrag	15 600	16 100	16 250
Resultat	151	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Kommunfullmäktiges uppgift

Kommunfullmäktige styr och fördelar grunduppdrag till Borås Stads nämnder genom reglemente, program och planer samt beslutar i principiella frågor som formar grunduppdraget. Kommunfullmäktige ansvarar för att säkerställa att nämndernas definition av grunduppdrag överensstämmer med fullmäktiges fördelning.

Kommunfullmäktige följer upp grunduppdraget för nämnderna genom löpande uppföljning i bland annat budgetprocessen och redovisning av uppdrag.

Kommunfullmäktige representerar invånarna och beslutar om Borås Stads inriktning, verksamhet och ekonomi. Det ingår även att bestämma hur den politiska organisationen och dess verksamhetsformer ska se ut, välja ledamöter och ersättare till Kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser.

Borås Stads nämnder har ett övergripande uppdrag att verka som samhällsutvecklare, demokratiaktör, välfärdsaktör samt arbetsgivare som knyter an till visionen om framtidens Borås.

Kommunfullmäktiges beredningsgrupp för medborgarinflytande

Beredningen innehåller en ledamot från varje parti i Kommunfullmäktige och leds av fullmäktiges presidium. Beredningen ska främja och ge förutsättningar att kunna vidareutveckla demokratifrågor och öka dialogen mellan medborgare och politiker.

Genom att bevaka områdena demokrati, mänskliga rättigheter, rättssäkerhet och offentlighet utifrån ett medborgarperspektiv ökas boråsarens möjlighet till inflytande av vad som händer i den egna staden.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till Kommunfullmäktiges verksamhet inklusive partistöd, förtroendemannautbildning, representation samt lokalkostnader räknas upp med 150 tkr inför 2023. Verkligt utfall regleras varje år till noll då Kommunfullmäktige saknar möjlighet att hantera avvikelser.

Revisorskollegiet

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	754	670	772
Kostnader	-6 786	-6 870	-7 272
Nettokostnader	-6 032	-6 200	-6 500
Kommunbidrag	6 050	6 200	6 500
Resultat	18	0	0
Akkumulerat resultat	1 327	1 327	
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Stadsrevisionen är Kommunfullmäktiges och ytterst medborgarnas kontrollinstrument i det demokratiska systemet. Det innebär bland annat att den verksamhet som bedrivs i Borås Stad årligen granskas och prövas enligt God revisionsred av Stadsrevisionen.

I uppdraget ingår kontroll, uppföljning och att främja hela den kommunala verksamheten d.v.s. såväl den verksamhet som bedrivs i de kommunala nämnderna som i de kommunala bolagen.

Stadsrevisionen är oberoende och granskar på Kommunfullmäktiges och därigenom indirekt också på medborgarnas uppdrag.

I reglemente för Stadsrevisionen anges att de förtroendevalda revisorerna ansvarar för att upphandla auktoriserad revision till Borås Stads bolag. Detta arbete kommer att bedrivas av revisionskontoret under 2023. Nytt avtal avseende auktoriserad revision ska finnas på plats från 1 april 2024. Arbetet med upphandlingen bedrivs i projektform tillsammans med Koncerninköp och referenspersoner från de kommunala bolagen, Stadsledningskansliet och i förekommande fall närliggande kommuner. Arbetet kommer belasta Stadsrevisionen budgetmässigt under 2023.

I genomförandet av grunduppdraget följer Stadsrevisionen policys, program och andra styrande dokument som antagits av Kommunfullmäktige.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till revisorskollegiet uppgår till 6,5 mnkr. För 2023 omfattar den egna personalstyrkan totalt 5 heltidsanställda revisorer. Den egna personalstyrkan kompletteras med köp av externa revisionskonsulter. Revisionskontoret har tecknat avtal med revisionsbyrå för upphandling av rådgivning gällande redovisnings- och bokföringsfrågor. Nämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 0,15 mnkr.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppdrag är fördelat på två kommunbidrag. Det första avser Kommunstyrelsens förvaltning som redovisas under Stadsledningskansliet. Det andra kommunbidraget avser kommungemensamma verksamheter, som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egen verksamhet men som ändå ansvarsmässigt budgeteras här.

Stadsledningskansliet

Ekonomiskt Sammandrag	tkr		
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	163 171	102 289	102 283
Kostnader	-298 152	-248 879	-242 483
Nettokostnader	-134 981	-146 590	-140 200
Kommunbidrag	139 449	146 590	140 200
Resultat	4 468	0	0
Akkumulerat resultat	5 000	5 000	-
Nettoinvesteringar	-1 205	-40 000	-
Försäljning av mark och fastigheter	105 782	60 000	-

Nämndens uppgift

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. Styrelsen ska i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

Kommunstyrelsen ska arbeta med kvalitetsuppföljning, utvecklings- och innovationsarbete samt informera, aktivera och följa upp arbetet med Visionen om framtidens Borås. Arbetet ska främja mänskliga rättigheter med ett särskilt uppdrag kring unga.

Kommunstyrelsens uppdrag är att leda, samordna och utveckla den övergripande och strategiska personal-, löne- och arbetsgivarpolitiken.

Kommunstyrelsen ansvarar för strategisk intern och extern kommunikation. Uppdraget innebär att forma strategi, vara ett övergripande kommunikationsstöd samt förvalta och utveckla kommunens övergripande kanaler för kommunikation.

Kommunstyrelsen ska i enlighet med fullmäktiges meddelade föreskrifter ansvara för finansverksamheten samt ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. Kommunfullmäktige har beslutat att inrätta en internbank med uppdrag att säkerställa kommunkoncernens kapitalförsörjning och att upprätthålla en låg finansieringsrisk. Kommunstyrelsen ansvarar för de av Borås Stad förvaltade donationsstiftelserna.

Kommunstyrelsen ska vara kompetenscentrum för stadens upphandlings- och inköpsverksamhet och ansvarar för kommunövergripande upphandlingsverksamhet.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens IS/IT-miljö och arkitektur samt att denna utvecklas på ett kontrollerat sätt och att gjorda investeringar nyttjas. Kommunstyrelsen arbetar övergripande med styrningsfrågor inom IT/digitalisering och informationssäkerhet.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande fysisk planering, infrastruktur, energiplanering, trafikplanering och kollektivtrafik samt klimat- och miljöfrågor. Styrelsen ska även upprätthålla en tillfredsställande markberedskap samt säkerställa att bostadsförsörjning och samhällsbyggande främjas.

I Kommunstyrelsens uppdrag ingår att främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen. Uppdraget innebär att arbeta med tillväxt, etablering, näringslivsutveckling och internationell samordning.

Kommunstyrelsen ansvarar för åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt för krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd och evenemangssäkerhet.

Kommunstyrelsen ansvarar övergripande för Borås Stads samlade säkerhetsarbete. Uppdraget omfattar både Borås Stads verksamheter samt invånare och besökare till Borås.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Resultatet av det sammanfattande omdömet om näringslivsklimatet i Borås Stad ska öka. (Svar på fråga i Svenskt Näringslivs årliga enkät skala mellan 1 och 6).		3,46	3,5	3,39	
Rankingen i SKL:s öppna jämförelser, företagsklimat - Nöjd Kund Index (NKI) ska öka	74	72	72	78	
Antal gästnätter i Borås ska öka.	216 616	225 846	124 774	162 841	222 140
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	7,1	2,8	3,1	2,8	3,7
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	-	63	58,1	59	

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Bostäder	Förtätning av stadskärnan, antal nyinflyttade till centrum.	66	27	200	100
	Antal nyproducerade bostäder i Borås tätort	283	135	480	280
	Antal nyproducerade bostäder utanför Borås tätort	137	112	120	320
Sysselsättning	Sysselsättningsgrad (20-64 år), %.	79		77	77

Ekonomiska förutsättningar.

Kommunbidraget för 2023 uppgår till 140,2 mnkr. Utöver årlig uppräknings ingår det i kommunbidraget tillförda medel med 2,0 mnkr för höjt personalomkostnadspålägg. Vissa centrala

kostnader kommer inte att fördelas ut fr om 2023, samt att distributionscentralen kommer att avvecklas.

Kommunstyrelsen ekonomiska ram anpassas med 6,7 mnkr till följd av en omorganisationsförändring till fem kommunalråd, med respektive politisk sekreterare. Nämndens ram justeras även till följd av att arvoden till kommunalråd hädanefter fastställs till 1,0 GN. Därutöver justeras nämndens ram med 6,3 mnkr till följd av att tjänsterna inom stadsomvandling avvecklas, bidrag till E-handelstaden upphör, och ett allmänt sparbetning.

Verksamheten 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Alla anställda i Borås Stad ska ta del av utbildning kring funktionsvariationer, och även förtroendevalda bör genomgå en sådan utbildning.

Kommunstyrelsen ändrar sig organisatoriskt tillbaka till 2017 års nivå med 5 kommunalråd, med respektive politisk sekreterare per kommunalråd.

Kommunstyrelsen ska, i samverkan med Länsstyrelsen, hemställa hos Migrationsverket att undanta Norrby, Hässleholmen/Hulta och Sjöbo från *Lagen om eget boende*, EBO.

Stadens arbete med att underlätta för lokala producenter av livsmedel att leverera till Borås Stad har bromsats kraftigt av coronapandemin. Detta arbete ska nu återupptas.

Nya uppdrag 2023

En utredning ska göras dels om hur Borås Stad på bästa sätt kan vidareutveckla arbetet med att på sina egna marker uppnå ökad variation i skogslandskapet, pröva alternativa brukningsmetoder, återskapa våtmarker och öka den biologiska mångfalden, dels om hur skogen bäst kan fungera som kolsänka.

Sverige behöver öka självförsörjningsgraden av livsmedel. Borås Stad ska utreda vad staden kan bidra med, så att livsmedelsproduktionen inom kommunens område kan öka.

Förvaltningen ska granska om fall av otillbörliga relationer inom Borås Stads boenden för asylsökande, eller de organisationer som staden har eller haft en samverkan med, har inträffat. I de fall lagöverträdelser inte kan uteslutas, ska CKS tillsammans med berörd förvaltning samverka med Polisen.

Kommunstyrelsen ska leda arbetet med att överse den kommunala verksamheten med syftet att utarbeta direktiv som, inom lagens ramar, förhindrar och/eller försvårar att Borås Stads resurser tas i anspråk för någon som deltagit i eller stött terrorism.

Kommunstyrelsen ska utreda omfattningen av informella beslut som föranlett ekonomiska konsekvenser för Borås Stad.

Investeringar

Inköp och försäljning av fastigheter

För inköp av fastigheter budgeteras ett belopp på 10 mnkr.

Utbyggnad av industriområden

Utbyggnad av industriområden budgeteras till 2,5 mnkr.

Utbyggnad av nya bostadsområden

För utbyggnad av nya bostadsområden avsätts under året 8 mnkr.

Kommungemensam verksamhet

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	994	1 000	1 000
Kostnader	-124 553	-129 550	-137 950
Nettokostnader	-123 559	-128 550	-136 950
Kommunbidrag	124 300	128 550	136 950
Resultat	741	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Under den Kommungemensamma verksamheten samlas de verksamheter som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egna verksamheter, men som ändå ansvarsmässigt budgeteras under Kommunstyrelsen.

De största posterna utgörs av avgiften till Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, och tillköp av kollektivtrafik från Västtrafik. Här ingår även avgifter till Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Sjuhärads Kommunalförbund samt bidrag till Navet och PROTEKO.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget uppgår till 137,0 mnkr, vilket är en ökning med 8,4 mnkr jämför med 2022. Utöver årlig uppräknings har medel motsvarande 5,2 till SÄRF tillförts nämnden.

Överförmyndarnämnden

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	218	200	180
Kostnader	-8 415	-9 400	-9 630
Nettokostnader	-8 197	-9 200	-9 450
Kommunbidrag	9 000	9 200	9 450
Resultat	803	0	0
Akkumulerat resultat			
Nettoinvesteringar		250	

Nämndens uppgift

I reglementet anges: "Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken, samt vad som i övrigt åvilar överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt annan lag och författning".

Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet med uppdrag att genom sin granskning se till att den som har en ställföreträdare inte lider rättsförluster på grund av ställföreträdarskapet. Enligt lag måste varje kommun i landet vara organiserad med en överförmyndare eller Överförmyndarnämnd. Verksamheten är starkt lagstyrd, främst genom bestämmelserna i föräldrabalken.

Överförmyndarverksamheten är inte och får inte heller vara en del av socialtjänsten. Den är inte resurs som staden fritt disponerar och kan därför inte åläggas andra uppgifter än sådana som enligt lag uttryckligen är överförmyndarens uppgift.

När det gäller ställföreträdarens förvaltning av en persons ekonomi och egendom krävs Överförmyndarnämndens tillstånd till många av åtgärderna. Det huvudsakliga tillsynsarbetet sker genom granskning av års- och sluträkningar.

I övrigt består verksamheten av handläggning av godmanskaps-, förvaltarskaps-, samt förmyndarskapsärenden enligt föräldrabalkens regler. Nämnden har också till uppgift är att rekrytera ställföreträdare som är villiga att ta uppdrag som god man eller förvaltare. Att vara ställföreträdare är i grunden ett ideellt uppdrag. Nämnden är också skyldig att erbjuda ställföreträdare relevant utbildning. Nämnden har även vissa tillsynsuppgifter vad gäller så kallade framtidsfullmakter. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för Överförmyndarnämnden.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 9,5 mnkr.

Valnämnden

Ekonomiskt Sammandrag

tkr

	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	0	3 000	0
Kostnader	-1 530	-10 350	-3 050
Nettokostnader	-1 530	-7 350	-3 050
Kommunbidrag	1 100	7 350	3 050
Resultat	-430	0	0
Akkumulerat resultat	600	600	600
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Valnämnden är på kommunal nivå ansvarig för genomförandet av de allmänna valen till riksdag, kommunfullmäktige, regionfullmäktige och valet till Europaparlamentet samt för av riksdagen, kommunfullmäktige samt regionfullmäktige beslutade folkomröstningar. Nämnden ska även vara rustad för att kunna genomföra eventuella extraval/omval inom 3 månader från att det beslutas.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens kommunbidrag uppgår till 3,1 mnkr 2023 för att ombesörja förarbetet inför valet till Europaparlamentet. Nämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 50 tkr.

Nya uppdrag 2023

Valnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten av en gemensam distribution av valsedlar för demokratiskt invalda partier i kommunfullmäktige inför de allmänna valen.

Lokalförsörjningsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	893 127	940 104	996 665
Kostnader	-939 016	-979 054	-1 037 565
Nettokostnader	-45 889	-38 950	-40 900
Kommunbidrag	38 400	38 950	40 900
Resultat	-7 489	0	0
Akkumulerat resultat			
Nettoinvesteringar	-451 188	-503 227	

Nämndens uppgift

Lokalförsörjningsnämnden har till huvuduppgift att svara för Borås Stads lokal- och anläggningsförsörjning där det inte särskilt ankommer på annan. Nämnden skall ansvara för den tekniska och ekonomiska förvaltningen och vara samordnande och verkställande organ vid ny- och ombyggnationer av verksamhetsfastigheter samt anläggningar för motion, rekreation och tävlingsverksamhet.

Lokalförsörjningsnämnden ska pröva Borås Stads nämnder och styrelser lokal- och anläggningsbehov ur ett kommunövergripande och totalekonomiskt perspektiv. Investeringar skall beslutas av Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige. Samma beslutsordning gäller för inhyrningar som är långsiktiga och så omfattande att de ur ekonomisk synpunkt kan jämföras med investeringar.

För att genomföra nämndens uppdrag krävs en strategisk lokalplanering för samtliga Borås Stads verksamheter. Genom nämndens Lokalplaneringsprocess som genomförs i samarbete med övriga nämnder identifieras lokalbehov i ett mycket långsiktigt perspektiv. Planeringen omfattar inte bara större investeringar och inhyrningar utan också åtgärder för att bevara fastigheternas status och därmed öka livslängden.

Eftersom livslängden för en byggnad är mycket lång krävs att investeringar görs så att framtida verksamhetsförändringar är möjliga att genomföra.

Utöver lagar inom fastighetsområdet styrs också nämndens verksamhet till hög grad av lagar och riktlinjer inom de verksamheter som bedrivs i fastigheterna.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Den totala energiproduktionen från solenergi ska öka, MWh	210	230	663	909	
Psykosocial arbetsmiljö - HME ledarskap		83,8%		91,1%	
Psykosocial arbetsmiljö - HME styrning		72,4%		78%	
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	5,8	9,3	10,1	9,5	11,7
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %		75	56,5	70	

Verksamhetsmått

Område	Verksamhetsmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Ägda fastigheter	Antal objekt		265	268	266
	Antal objekt, kvadratmeter		571 653	575 843	578 047
	Total energianvändning för uppvärmning av kommunens fastigheter, kWh/kvadratmeter.	91	73	90	90
	Total energiförbrukning i kommunens fastigheter, kWh/kvadratmeter	152	133	150	150
	Summa konsumtionsavgifter per kvadratmeter		169,4	186,6	195,8
	Antal objekt i verksamheten Fastigheter - lediga disponibla ytor (Lokalbank)			18	9
Inhyrda fastigheter	Antal objekt		201	199	202
	Antal objekt, kvadratmeter	238 942	237 556	234 996	236 223
	Antal objekt i verksamheten Fastigheter - lediga disponibla ytor (Lokalbank)			10	4

Ekonomiska förutsättningar

Lokalförsörjningsnämndens kommunbidrag för år 2023 är 40,9 mnkr. I kommunbidraget ingår en buffert på 4,0 mnkr för att finansiera eventuella underskott på sociala boenden, oförutsedda intäktsminskningar eller kostnadsökningar.

Nämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 1,0 mnkr samt 0,5 mnkr för kapitalkostnader som uppstått på grund av de underhållsåtgärder som genomfördes i samband med att Borås Djurpark och Camping AB övertog Saltemads camping. Med anledning av att vissa centrala kostnader inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 0,6 mnkr.

Nettoinvesteringar avser beslutade investeringar för 2023 exklusive omdisponeringar från föregående år.

Den största delen av nämndens verksamhet finansieras via internhyressystemet. Grundprincipen är att internhyrorna ska motsvara kostnader för lokaler över tid. De flesta av verksamhetslokalerna bär en solidarisk schablonhyra per kvadratmeter inom avgränsade lokalgrupper. Dessa lokalgrupper är framtagna utifrån den verksamhet som bedrivs inom lokalerna, samt vilken nämnd som har

verksamhetsansvaret. Det utgår även olika hyror beroende på om lokalerna är nya eller inte.

Nedan listas de lokalgrupper som är framtagna samt hyreskostnad per nivå och lokalgrupp för år 2023. Den genomsnittliga hyran är viktad efter ytfördelning mellan ny och standard lokalgrupp inom respektive lokalgrupp.

Internhyrorna baseras på kapitalkostnader, driftkostnader, fastighetsskötsel och löpande underhåll.

Internhyror per lokalgrupp, kr/kvadratmeter

	Ny	Standard	Vägt genomsnitt
Förskola	1 966	913	1 397
Grundskola inkl. fritidshem och förskoleklass	1 287	728	872
Gymnasie- och vuxenutbildning	1 350	641	802
Äldreomsorg	1 620	1 072	1 122
Daglig verksamhet, m.m.	1 129	884	1 020
LSS-boenden	1 818	1 307	1 394
Bibliotek	1 843	956	1 071
Fritid	1 443	956	1 149
Kontor	1 259	684	888
Fritidsgårdar	1 843	952	1 070
Individ- och familjeomsorg	1 594	1 326	1 387

Verksamhetsfastigheter – Inhyrda och ägda

Borås Stads internhyresfastigheter budgeteras till 799,3 mnkr (749,3 mnkr) och med en total yta på 757 945 m² (736 693 m²), vilket ger kostnaden 1 055 kr/m² (1 017 kr/m²).

Nya uppdrag 2023

Lokalförvaltningsnämnden ska göra en inventering och presentera ett förslag till hur Borås Stad kan öka takten när det gäller investeringar i energieffektivisering och sparåtgärder i ägda och hyrda fastigheter. Detta förslag ska utgöra ett underlag i arbetet med budget 2024.

Investeringar

Investeringsbudgeten 2023 är för Lokalförvaltningsnämnden 598 mnkr.

Underhållsinvesteringar

En följd av att komponentavskrivning infördes år 2017 innebar att planerat underhåll flyttades från driftsbudgeten till investeringsbudgeten. Medlen avsätts för att genomföra uppkomna behov, myndighetskrav samt utbyte av komponenter. I underhållsinvesteringar är det även avsatt medel för tillgänglighetsanpassning i syfte att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Det ingår även medel till investeringar i brandsäkerhet som beror på förändrade myndighetskrav samt säkerhetsinvesteringar för att kunna hantera ej planerade uppkomna behov eller myndighetskrav. Totalt avsätts 79,0 mnkr för dessa investeringar år 2023, vilket är en ökning med 1,0 mnkr i jämförelse med föregående år.

Energi- och miljöåtgärder

Totalt avsätts 12,0 mnkr för dessa investeringar år 2023. Under 2023 avsätts medel för energibesparande åtgärder till projekt på Fredriksborgskolan där försök görs för att lagra energi samt solenergi på Särila- och Fredriksborgskolan. Utöver energibesparande åtgärder/energioptimering samt installation av solceller ingår även medel för utbyggnad av Borås Stads infrastruktur för uppladdning av elfordon samt åtgärder för att minska exponeringen av kemikalier som kan skada hälsa och miljö i Borås Stads lokaler.

Hyresgästpassning

I investeringsbudgeten finns avsatt medel för mindre investeringar i fastighetsbeståndet. Anslaget ska användas till akuta och viktiga verksamhetsförändringar under innevarande år. Medlen syftar till att verksamheterna ska fungera bättre genom att möjliggöra flexibilitet vid verksamhetsförändringar. I beloppet ingår även medel för eventuella moduletableringar. Totalt avsätts 20,0 mnkr för dessa investeringar år 2023, vilket är en minskning med 5,0 mnkr jämfört med år 2022. Minskningen beror främst på minskad avsättning för moduletableringar samt minskning av extra tillägg under 2022.

IT-investeringar

Medel för att ansluta Borås Stads fastigheter till fibernätet samt IT investeringar i inhyrda fastigheter i syfte att uppnå Borås Stads standard. Totalt avsätts 3,0 mnkr för år 2023.

Hyresgästpassningar externa hyresgäster

Hyresgästpassningar där investeringen finansieras av ökade hyresintäkter från externa hyresgäster. För år 2023 avsätts 1,0 mnkr vilket är på samma nivå som föregående år.

Totalt är de avsatta medlen på samma nivå som föregående år.

Investeringsutrymme 2024-2026 volymbaserade projekt

Med volymbaserade projekt avses investeringar i välfärden; vård, skola och omsorg, eftersom investeringsbehovet till stor del beror på befolknings/volymökningar.

Dessa investeringar har oftast en lång planeringshorisont under ett flertal år, från det att behovet identifieras tills dess att investeringen är klar att tas i bruk. Det är inte heller ovanligt att hinder och problem uppstår under genomförandet som leder till förseningar för det aktuella objektet men som även kan påverka andra objekt.

För att möjliggöra en flexibilitet och framförhållning i investeringsprocessen tilldelas Lokalförvaltningsnämnden ett preliminärt planeringsutrymme på 1 200 mnkr under perioden 2024-2026, vilket innebär ett genomsnitt på 400 mnkr per år.

Samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag

	tkr		
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	50 227	49 344	47 545
Kostnader	-73 268	-73 494	-70 545
Nettokostnader	-23 041	-24 150	-23 000
Kommunbidrag	23 600	24 150	23 000
Resultat	559	0	0
Akkumulerat resultat	21 771	21 771	21 771
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Samhällsbyggnadsnämnden har som huvuduppgift att utöva inflytande över hur kommunens områden planeras och bebyggs.

Nämnden är myndighet för plan- och bygglovsärenden samt tillsynsmyndighet för byggnadsverksamheten.

Samhällsbyggnadsnämnden ska verka för en långsiktigt god boende-, arbets- och livsmiljö för kommunens invånare samt verka för att plan- och bygglagens och miljöbalkens intentioner beträffande hushållande med naturresurser, arkitektonisk kvalitet och estetik i bebyggelse och miljö uppfylls.

Nämnden svarar också för kommunens samlade kartproduktion samt den övergripande verksamheten med datorbaserade geografiska informationssystem.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Ett planarbete som ger ökad livskvalitet för dagens och morgondagens boråsare. -Stadsplaneringsindex, ska öka				35	
- Stadsutvecklingsindex, ska öka				24	
Ökad dialog, samsyn och samverkan i stadens samhällsbyggnadsprocess - Internt samverkansindex, ska öka				68	
- Externt samverkansindex, ska öka				70	
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	5,2	5,6	4,3	4	3,5
Andelen av ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast 8 veckor efter ansökan ska öka, %.	98	99	96	93	90

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	51	54,9	55,4	61,7	

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Plan och bygglovsavdelningen	Bygglov och förhandsbesked, antal	1 019	1 147	1 000	950
	Antagna detaljplaner, antal	13	14	16	14
Geodata	Mätningssuppdrag, antal	85	1 170	950	1 000
Lantmäteri	Avslutade förrättningar (fastighetsbildning)	183	162	150	150
	Ärendebalans 31/12	89	129	75	100
Bostäder	Planlagda bostäder som är klara för antagande i detaljplan i Borås Stad, antal		425	850	850
	Planlagda bostäder som är klara för antagande i detaljplan inom utbyggnadsstrategins stadsutvecklingsområden, andel (%)		52	80	50

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Samhällsbyggnadsnämnden budgeteras till 23,0 mnkr för 2023. Inom tilldelad budget har nämnden en viktig uppgift att förbereda för en god infrastruktur, skapa förutsättningar för en industriell utbyggnad, kommunal service samt en attraktiv boendemiljö.

Det är avgörande att Samhällsbyggnadsnämnden prioriterar resurserna så att man ligger långt framme i detaljplaneprocessen och är beredd på snabba insatser inom sitt område. Ny teknik och ett professionellt arbetssätt ska medverka till att ta fram underlag för etablering och tillväxt i Borås.

Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 50 tkr. Med anledning av organisatoriska förändringar inom Samhällsbyggnadsprocessen minskas kommunbidraget med 0,7 mnkr. Nämnden åläggs ett sparbetning om 1,6 mnkr. Nämnden förväntas även att interndebitera kostnader kopplat till detaljplaneprocessen fortlöpande, likt debitering sker mot externa aktörer.

Vision

Hur vårt samhälle fysiskt är utformat har en stor betydelse över hur staden upplevs och utvecklas. Utformningen har en direkt påverkan på kommunens invånares välmående. En god byggkultur främjar landet i sin helhet.

Borås ska växa med kvalitet. Ny bebyggelse och förändringar skall göras med ingångsvärdet att ha en positiv inverkan på dess omgivning och inte på dess bekostnad. Principen att hela kommunen ska leva är mycket viktig för Borås Stad. Detta för att garantera medborgarna i alla delar av kommunen en godtagbar nivå av samhällsservice och tillgänglighet. Kommunen skall vara framåtskridande och aktivt styra samhällsplaneringen med invånarnas välbefinnande i åtanke.

Borås Stad innehåller många olika stadsdelar och områden med unika förutsättningar. Denna mångfald ska utvecklas på ett sätt som bevarar och förstärker respektive stadsdels identitet.

Miljöer ska byggas i samklang med det mänskliga behovet av social samvaro, närhet till naturen, estetik och symmetri. Man bör också bejaka platsens och invånarnas historia, identitet och kulturarv samtidigt som områdets karaktär ska bidra till arkitektonisk mångfald i samhällets infrastruktur och bebyggelse. Utgångspunkten är att kommunen ska arbeta i samråd med boråsarna, för boråsarnas bästa.

Socioekonomiska faktorer i området ska vara en underliggande faktor kring utformningen och framtagande av detaljplaner. Studier från USA och Brottsförebyggande rådet uppvisar en tydlig korrelation kring områdets socioekonomiska situation och höjden på byggnader. Högre hus har visat sig bidra till en negativ utveckling i redan utsatta områden. I utsatta områden ska därmed lägre hus, prioriteras i högre utsträckning.

Sverige har en rik byggnadstradition som förtjänar att bevaras. Historiskt förankrade byggnadsmiljöer skapar hemkänsla och trygghet och har en positiv inverkan på turistnäringen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen skall vara en leveransorganisation där externa och interna uppdrag bekostas av beställaren. På så sätt kan förvaltningen över tid anpassa sin kapacitet och servicegrad i takt med efterfrågan.

Verksamheten 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Nämnden skall aktivt pröva förutsättningarna och vid lämpliga fall möjliggöra för generationsboenden vid detaljplanering.

Samhällsbyggnadsnämnden skall verka för att inte tillåta byggnader med starkt symbolvärde av religiös eller annan karaktär som kraftigt avviker ifrån svensk eller västerländsk byggnadstradition.

Nya uppdrag 2023

Samhällsbyggnadsnämnden ska utreda förutsättningarna om att, inom detaljplanelagt område, godkänna markförändringar upp till 70 cm utan att marklov krävs.

Staden ska ta fram ett samlat styrdokument för hållbart byggande, som även innefattar träbyggande.

Borås Stad ska utreda hur fordonstrafik kan tas bort från högskolans område, så att Akademiplatsen kan bli ett studenttorg som förbättrar Borås studentliv

Möjligheten att låta Viskans park fortsätta mot Sandared, Dalsjöfors, Viskafors och Fristad ska utredas.

Servicenämnden

Ekonomiskt Sammandrag

	tkr		
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	608 743	859 491	864 880
Kostnader	-604 416	-854 491	-859 880
Nettokostnader	4 327	5 000	5 000
Kommunbidrag	-7 000	-5 000	-5 000
Resultat	-2 673	0	0
Akkumulerat resultat	29 493	29 493	
Nettoinvesteringar	-49 131	94 365	

Nämndens uppgift

Servicenämnden ansvarar för servicetjänster, administrativa och tekniska tjänster som utförs på uppdrag av Kommunstyrelsen, övriga nämnder i Borås Stad samt de kommunala bolagen. Dessa omfattar såväl nyanläggning som drift, fastighetsskötsel och lokalvård på kommunala fastigheter, reparationer i fordons- och mekanisk verkstad, tryckeri- och budtjänster, IT-tjänster, service inom ekonomiredovisning, personal- och löneadministration, telefonväxel samt flera andra tjänster av teknisk och administrativ karaktär. Servicenämnden äger och administrerar merparten av kommunens maskin- och fordonspark samt kommunens IT-infrastruktur.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.			18,2	16,3	19,3
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	4,6	4,7	6,4	6,1	6,2
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %		39,8	39,2	35	

Verksamhetsmått

Område	Verksamhetsmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Övergripande Servicekontoret	Extern fakturering, tkr	26 199	17 765	15 000	17 500
Fordon Förråd Verkstad	Antal anmälda skador på fordon	453	416	500	500

Ekonomiska förutsättningar

Servicenämndens verksamhet budgeteras med ett resultatkrav på 5,0 mnkr för 2023.

Servicenämnden är en utförarnämnd som helt finansieras med uppdragsersättningar från andra nämnder och bolag. Detta ställer krav på att inte automatiskt kostnadskompensera priserna till kunderna. Verksamheten måste löpande rationaliseras för att möta utvecklingen.

Kommunfullmäktige förutsätter att Servicenämnden bidrar till att uppfylla de effektivitets- och rationaliseringskrav som ställs på de tekniska verksamheter som är nämndens huvudbeställare och övriga nämnder/förvaltningar när det gäller de administrativa tjänsterna.

Vision

Servicenämnden ska, i sin roll som utförare, tillhandahålla kostnadseffektiva tjänster med god kvalitet. Detta innebär att servicenämnden kontinuerligt måste sträva efter god kompetens, väl utformade tjänster, ändamålsenlig utrustning samt professionell service.

Servicenämnden ska renodla sina verksamheter och inför nya åtaganden alltid göra en analys utifrån långsiktighet och kvalitet och avvisa uppdrag som uppenbart faller utanför nämndens kärnuppdrag. Samhällsnyttan ska ges stort utrymme i sådana bedömningar. Alternativa driftsformer ska också presenteras och beaktas i detta arbete.

Servicenämnden ska som aktör inom sina verksamhetsområden verka för balans i samhället, direkt motverka centralisering av marknadstjänster och erbjuda kostnadseffektiva lösningar för att öka konkurrensen på marknaden, utan att erhålla bidrag från skattekollektivet för ändamålet.

Servicenämnden ska även tillse att dess verksamhet inom respektive område inte blir för stor så att det hämmar marknadens utbud och utveckling och därmed minskar konkurrensen.

Servicenämndens dataverksamhet ska verka för en övergång till öppna standarder, detta för att minska kostnader och plattformsberoende lösningar.

Servicenämndens beredskap vid extraordinära händelser ska vara av hög kvalitet och nämnden ska ha tillgång till utbildad personal, som är förberedd för olika insatser i samhället.

Servicenämnden ska vara en konkurrenskraftig aktör inom beställar-utförar-konceptet med spetskompetens inom de av nämnden fastställda och prioriterade arbetsområdena.

Vid exploatering ska om möjligt de nära boendes synpunkter beaktas vid arbetstider och arbeten.

Investeringar

Fordon och maskiner

Servicenämnden håller genom sin fordonsenhet samtliga förvaltningar och en del bolag med fordon och maskiner. För utbyte av fordon och maskiner budgeteras 10,0 mnkr. Vid nyinköp ska hållbara fordon, där så är möjligt, upphandlas. Nivån är att betrakta som ett förslagsanslag. Finns absoluta behov kan anslaget överskridas ett enskilt år.

Utskriftsenheter och kontorsutrustning

Avser utskriftsenheter och annan kontorsutrustning såsom infoskärmar mm. Servicenämnden ansvarar för merparten av denna utrustning som köps in och hyrs ut genom internhyresavtal till de beställande förvaltningarna. För 2023 avsätts 2,0 mnkr till Servicenämndens förfogande.

Mobiltelefoner

Borås Stad ändrar modellen för hantering av mobiltelefoner och kringutrustning från leasing till egenägda mobiltelefoner som ett led i att kostnadseffektivisera och förenkla hantering och distribution. Det nya upplägget innebär att ett årligt investeringsanslag på 6,0 mnkr för inköp av utrustning. Förändringen innebär inte någon ökad kostnad för Borås Stad.

IT-infrastruktur

Den gemensamma IT-infrastrukturen består av dataservrar och annan kommunikationsutrustning. Till nämndens förfogande avsätts 2,5 mnkr årligen till förnyelse och utbyte av denna utrustning.

Tekniska nämnden

Ekonomiskt Sammandrag			
	tkr		
	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023
Intäkter	99 633	87 008	92 519
Kostnader	-255 389	-254 529	-270 969
Nettokostnader	-155 756	-167 521	-178 450
Kommunbidrag	157 940	167 521	178 450
Resultat	2 184	0	0
Akkumulerat resultat	31 820	31 820	
Nettoinvesteringar	-55 298	-182 053	

Nämndens uppgift

Nämndens uppdrag är att vara väghållare för kommunala gator, drift och underhåll av gator, torg, parker och gång- och cykelvägar, samt myndighetsutövning inom trafikområdet. Uppdraget innebär att boråsare och besökare ska uppleva en trygg, ren och attraktiv stad med en smidig infrastruktur.

Vidare är nämndens uppdrag att bedriva en certifierad skogsförvaltning, hantera frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade vattendrag samt beredning av arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Uppdraget innebär ett skogsbruk med en ekonomisk avkastning, naturvård med biologisk mångfald samt tillgängliga och natursköna strövområden för boråsare såväl som för besökare.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andelen medborgare som är positiva till skötseln av gator och vägar ska vara högre än genomsnittet i riket (%)					
Andelen medborgare som är positiva till allmänna platser, parker, torg mm ska vara högre än genomsnittet i riket (%)					
Andelen medborgare som är positiva till skötseln av naturområden ska vara högre än genomsnittet i riket (%)					
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	8,4	6,7	10,2	9,1	10,1
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	32	54	35,7	31	

Verksamhetsmätt

Väghållning

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Väghållning, driftkostnader	Kostnad kronor/invånare och dag	1,52	1,63	1,59	1,68
	Vinterväghållning (kr/m ²)	5,87	9,2	8	8
	Övrigt underhåll (kr/m ²)	13,1	11,13	12	13
Belägningsunderhåll	Belagd volym (m ²)	145 224	119 508	158 000	180 000
	Del av total yta (%)	4,4	3,6	4,7	4,7
	Kostnad (kr/m ²)	113	136	120	125
Trafikbelysning	Antal lampor	19 175	19 175	20 625	20 500
	Energiförbrukning (MWh)	6 630	7 117	6 430	6 800
Parkering	Antal avgiftsbelagda p-platser inom cityringen	368	369	359	365

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal personer i arbetsmarknadsåtgärder	63	56	65	65
Dagsverken totalt	11 336	12 027	11 500	12 500

Skogsdrift

Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Förvaltd produktiv skogsmarksareal (ha)	9 500	9 500	9 500	10 766
Avverkad volym totalt (m ³ fub)	35 600	35 100	39 000	60 000

Park

Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Total parkareal (ha)	1 095	1 106	1 096	1 107
Parkyta per capita (m ² /capita)	96,5	97	96,4	97,1
Total planterad yta (m ²)	65 700	64 900	66 000	66 000
varav perenna planteringar (m ²)	4 960	5 000	5 000	5 500
Total parkkostnad (kr/m ²)	2,51	2,58	2,87	3,03
Parkkostnad per capita (kr/capita)	242	250	276	294
Antal lekplatser på allmän platsmark	163	163	163	161

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 178,5 mnr för 2023. Kommunbidraget har höjts med 0,9 mnr som kompensation för tillkommande ytor och ökade kostnader för drift- och underhållsavtal. För engagemanget i samband med bildandet av naturreservatet Gåshult tilldelas nämnden ett utökat kommunbidrag på 0,3 mnr. Nämnden tilldelas även 7,0 mnr för kompensation om ökade kostnader för driftavtal, 1,5 mnr för arbetet om invasiva arter, underhåll av oexploaterad mark, samt arbetet kring biologisk mångfald. Nämnden tilldelas även 1,7 mnr för kompensation om tillkommande

indexkostnader.

Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 0,1 mnkr. Som konsekvens av organisatoriska förändringar inom Samhällsbyggnadsprocessen ökas kommunbidraget med 0,1 mnkr. Här ingår att Lantmäteriet flyttas från Samhällsbyggnadsnämnden till Tekniska nämnden.

Nämndens ekonomiska ram justeras med 4,0mnkr för halvårseffekt till följd av att verksamheten inom Borås Kommuns Parkerings AB övergår till Tekniska nämnden. Nämndens ram justeras även med 4,0 mnkr till följd av högre krav på avkastning och avverkning för stadens produktiva skogsmark.

Vision

Borås vision för Tekniska nämnden är en effektivisering av förvaltningen av ägda samhällsresurser. Kommunen ska sträva efter att i utsatta områden, i närheten av förskolor, sjukhus eller parkmiljöer, vidta trafikavskärmande och trygghetsskapande åtgärder, exempelvis bättre belysning.

Kommunen ska arbeta för trivsel och trygghet. Klotter och nedskräpning är problem som inverkar negativt på invånarnas trivsel och trygghetskänsla.

Kommunens vägar måste hålla högsta kvalitet över hela kommunen och under hela året. Att folk cyklar till arbetet, skolan eller till en knutpunkt för annat färdmedel är självklart positivt. Förvaltningen ska arbeta för att genomföra intentionen i den av fullmäktige beslutade cykelplanen. I vårt Borås ska vi ha ett fungerande vägunderhåll och för de boende en säker och trygg trafikmiljö. Detta uppnår vi genom en strategi- och genomförandeplan med stabil och långsiktig finansiering.

Verksamheten 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Beträffande cykelinfrastruktur ska lokala cykelvägar i Borås centrum samt i serviceorterna prioriteras, före sammanhängande stråk.

Tekniska nämnden ska under året arbeta med att skapa fler trafiksäkra miljöer, särskilt kring förskolor och grundskolor.

Tekniska nämnden ska inventera och analysera behovet av beläggning av Borås vägnät i 3-årsplaner.

Nya uppdrag 2023

Tekniska nämnden ska utreda lämpliga områden för uppställningsplats för lastbilar.

En utredning ska göras dels om hur Borås Stad på bästa sätt kan vidareutveckla arbetet med att på sina egna marker uppnå ökad variation i skogslandskapet, pröva alternativa brukningsmetoder, återskapa våtmarker och öka den biologiska mångfalden. Utredningen ska ta avstamp med en stärkt ekonomi som ledstjärna.

Borås Stad ska utreda hur fordonstrafik kan tas bort från högskolans område, så att Akademiplatsen kan bli ett studenttorg som förbättrar Borås studentliv

Möjligheten att låta Viskans park fortsätta mot Sandared, Dalsjöfors, Viskafors och Fristad ska utredas.

Den närmare utformningen av regler som gör det möjligt för restauranger att hålla uteserveringar öppna året runt ska utredas.

Investeringar

Beläggningsunderhåll

Förändrad redovisningsmetod för beläggningsunderhåll innebär att beläggningsunderhållet betraktas som investering och skrivs av under en längre period i stället för att som tidigare kostnadsförs direkt som driftkostnad. För 2023 avsätts 17,5 mnkr i investeringsbudgeten vilket är en ökning med 9,0 mnkr jämfört med förra året. Kvar på driften finns 1,8 mnkr för reparationer och akut asfaltunderhåll vilket innebär en total nivå för beläggningsunderhållet på 19,3 mnkr. Tillkommer gör externa medel för återställning av mark efter fiberdragningar.

Attraktiv stad

För den fortsatta förnyelsen av stadskärnan finns ett behov av att hitta en samsyn bland de aktörer som finns inom centrum, samt att upprätta ett program för den fortsatta utvecklingen av stadscentrum. Under innevarande år planeras ett samarbete med Centrumfastighetsägarna i Borås och Swedbank i syfte att förbättra tryggheten och attraktiviteten längs Allégatan genom att ta fram en belysningsutredning för gatan där gatubelysning och fasadbelysning ska samverka i syfte att öka attraktiviteten längs gatan. Under 2023 planeras för en förbättring av gatubelysningen på Allégatan utifrån resultatet av utredningen. Årligt anslag under planeringsperioden uppgår till 2,5 mnkr.

Diverse mindre gatu- och broarbeten

Projektet avser ombyggnads- och nyanläggningsarbeten för gator och broar som ur investeringssynpunkt är av mindre omfattning. Genom att årligen avsätta en summa kan administrativa tids- och kostnadsbesparingar erhållas genom att undvika ett förfarande där Kommunfullmäktige- eller Kommunstyrelsebeslut ska inväntas för varje enskilt projekt. Planer för 2023 omfattar bland annat trafiksäkerhetsåtgärder, reinvestering gångbanor, cirkulationsplatser och reinvestering vägvisning. Anslaget för 2023 är 5,0 mnkr. Om en enskild insats ett år gör att anslaget överskrids så avräknas detta från nästa års volym.

Program för tillgänglighet

Programmets intentioner preciseras i en handlingsplan som pekar ut Tekniska nämndens roll att identifiera återstående hinder i den fysiska miljön samt i samråd med företrädare för handikapporganisationerna prioritera i vilken ordning dessa ska avhjälpas utifrån. För projekten avsätts 1,0 mnkr årligen.

Gång- och cykelvägar

Utbyggnad av GC-vägar syftar i första hand till att skapa trafiksäkra förbindelser för de oskyddade trafikanterna. Föreslagna åtgärder innebär att framkomlighet och säkerhet för cyklister kommer att öka utmed de ombyggda sträckorna. Strävan skall vara att få genomgående GC-stråk av hög standard. Utbyggnaden av GC-vägar sker i enlighet med den av Tekniska nämnden antagna Cykelplanen som reviderades i december 2021 för de kommande två åren. Cykelplanen innebär förutsättningar för att fler ska välja cykeln som transportmedel. Anslaget för 2023 är 5,0 mnkr vilket även innefattar upprustning/reinvestering av befintliga gång- och cykelvägar. Även gång- och cykelvägar där Trafikverket är väghållare kan bli aktuella. Kommunen är beredd att bidra till finansieringen om detta är angeläget och innebär en tidsmässig tidigareläggning.

Reinvestering gatubelysning

Investeringsutrymmet avser reinvestering i större anläggningar som vid röt- eller rostskadebesiktning har visat sig vara till stor del utdömda för fortsatt drift. Även utbyte av belysningskablar i centrala staden omfattas av investeringsutrymmet. För 2023 avsätts 5,0 mnkr. Medel från fiberdragande aktörer kan användas till kabelutbyte om det är orsakat av fibergrävningarna.

Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning

Borås Stads gatubelysning består av 20 000 ljuspunkter och utvecklingen går fort både vad det gäller energieffektivitet och teknik. Dimring nattetid är idag standard och närvarostyrning som tillval börjar bli vanligt. Detta understryker ytterligare behovet av att successivt byta ut gammal belysning. Enligt Borås Stads miljömål skall energianvändningen för bland annat gatubelysning minska med 15 % och för att nå detta behöver takten på utbytet öka de närmsta åren. Vid besiktningar har det uppdragats att gamla kablar genererar stora energiförluster. Energiförbrukningen har varit uppemot 30% högre än den installerade effekten. För 2023 avsätts 3,0 mnkr.

Utbyggnad av kabelskåp - Gatubelysning

När gatubelysningen en gång i tiden anlades var det nätbolagen som byggde och sedan ägde den. Belysningen (belysningsnätet) kopplades då in direkt i nätbolagens transformatorstationer. Energiförbrukningen räknas ut teoretiskt utifrån installerad effekt och antal brinntimmar, s.k. ackordsbelysning. Att mäta gatubelysningen innebär att vi kan tillgodoräkna oss de ekonomiska besparingar som görs vid ett utbyte till LED-armaturer. LED-belysning är generellt inställda att effektsänkas nattetid vilket inte tas hänsyn till vid beräkning. Att mäta gatubelysningen skulle innebära att vi får en bättre koll på belysningsanläggningen, vi kan se var det finns stora förluster och på så vis reinvestera i nätet där det behövs. För 2023 avsätts 2,0 mnkr för ändamålet.

Kollektivtrafik (stadstrafiken)

I takt med att förbättringar görs för kollektivtrafiken krävs infrastrukturåtgärder i form av investeringar, initiativet kommer oftast från Västtrafik. Ombyggnad av Södra Torget, utbyggnad av byteshållplats Väst vid Göteborgsvägen samt ytterligare hållplatsåtgärder finns upptagna inom projektet. Målet är att få en snabbare, mer tillgänglig kollektivtrafik vilket ger möjlighet till ökat resande. För åtgärderna avsätts ytterligare 2,0 mnkr under 2023.

Borås flygplats

Borås flygplatsförening har tagit fram en framtidsplan för Borås flygplats och har certifiering för närvarande till 2028. Inom detta konto avsätts 0,5 mnkr årligen.

Upprustning av centrummiljöer

Ursprungligen var investeringsmedlen avsedda för upprustningsåtgärder i tätorterna utanför centralorten. Senare utökades möjligheten att även använda medel till åtgärder i stadsdelcentra i centralorten och mindre tätorter. För genomförande av åtgärder inom projektet avsätts normalt 2,0 mnkr årligen. Tekniska nämnden har dock oförbrukade medel kvar från tidigare år så några nya anslag är därför inte aktuella för år 2023.

Ny Nybro

Den befintliga Nybron över Viskan har fel riktning med hänsyn till att cityringen och korsningen med

Västerlånggatan är otydlig till sin funktion. Genom att bygga en ny bro kan bron riktning mot Yxhammarsgatan förbättra framkomligheten på Cityringen vilket också ger bättre förutsättningar för kollektivtrafiken att trafikera den mest robusta leden i city. För projektet har medel tidigare beviljats för gångstråket Resecentrum – Borås Kongress/Högskolan och nu återstår själva bron. Totalt beräknad utgift för bron uppskattas nu till 56 mnkr med möjlig byggstart under 2023.

Grönområdesplanen

Projektet avser genomförande av de åtgärder som omfattas av grönområdesplanen för Borås Stad. De åtgärder som föreslås i planen avser bland annat att förstärka grönområden till mer sammanhängande stråk samt att tillskapa nya områden ingående i grönstrukturen inom Borås stad. För 2023 avsätts 750 tkr.

Lekplatser

Tekniska nämnden förvaltar 161 lekplatser inom kommunen. En del av lekplatserna är slitna och uppfyller inte längre säkerhetskraven. För säkerheten på lekplatser gäller idag särskilda normer. Lekplatserna ska besiktigas en gång om året och ska dessutom ha kontinuerlig tillsyn. För upprustning och renovering av lekplatser avsätts 10,0 mnkr under 2023. Här ingår också offentliga toaletter i anslutning till lekplatserna.

Diverse mindre parkinvesteringar

Åtgärder inom parkverksamheten som nämnden förfogar över kan bland annat avse utbyte av träd, upprustning av trappor och renovering av parkvägar. För ändamålet avsätts årligen 3,0 mnkr.

Handlingsplan för trygga fysiska miljöer

Tekniska nämnden har initierat arbetet med att ta fram en handlingsplan inom uppdraget ”Trygga fysiska miljöer” inom BRÅ. Tillsammans med flera andra nämnder och Borås city är målet att ta fram ett verktyg för att på ett strukturerat och kunskapsbaserat sätt arbeta med trygghetsfrågan på lång sikt. Åtgärder som omfattas av planen är bl.a. att förbättra områden och platser som upplevs som otrygga av invånarna både genom upprustning och/eller nyprojektering och genomföra fler snabba och effektiva punktinsatser kopplat till felanmälningar och synpunkter. För ändamålet avsätts årligen 3,0 mnkr.

Fristads nya stationspark

En aktivitetspark med placering i Fristad Hedsparken, mellan Industrivägen och järnvägen. Projektet innebär att en sedan länge planerad trafiksäker lösning för passage över järnvägen i Fristad kommer till utförande. Det skapar en central mötesplats i Fristad i anslutning till centrum. Aktivitetsparken kommer genom möten mellan generationer att bli en trygg plats för aktiviteter och samvaro. Projektet budgeteras netto till 6,0 mnkr med möjlig start under 2023. Framtid Fristad förväntas skjuta till 4 mnkr till projektet, främst genom sökta bidrag. Projektet är avhängigt ett medfinansieringsavtal med Trafikverket som nu är godkänt. För 2023 avsätts 1,5 mnkr.

Kronängsparken

I samband med Borås 400-årsjubileum startade renoveringen av Kronängsparken. Projektet beräknas vara klart under hösten 2023. Totalt avsätts 25,0 mnkr för projektet varav 10,4 mnkr ges som anslag under 2023.

Gåshult upprustning byggnader

Avser upprustning av byggnaderna inför bildandet av ett nytt kommunalt naturreservat. Totalt avsätts 250 tkr för projektet under 2023.

Klimatanpassningsinvesteringar

Klimatanpassningsinvesteringar avser olika åtgärder för att motverka negativa effekter av klimatförändringarna. Exempel på åtgärder kan vara iordningsställande av dagvattenpark, klimatsäkring av park- och gångvägar, reinvestering av park- och gångvägar/grusytor efter skyfallsskador, grävning av dämmande vallar, återvätning av dikad skogsmark och klimatanpassade skogsodlingsmetoder. Totalt avsätts 2,5 mnkr för projekten.

Tekniska nämnden

Persontransporter

Ekonomiskt Sammandrag

tkr

	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	13 781	16 146	17 202
Kostnader	-90 950	-94 546	-97 602
Nettokostnader	-77 169	-78 400	-80 400
Kommunbidrag	77 150	78 400	80 400
Resultat	-19	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Nämndens uppdrag inom persontransporter är att erbjuda skol- och färdtjänstresor till en bra kvalitet och på ett kostnadseffektivt sätt. Uppdraget innebär en trygg transport av elever till sin skola och trygga resor för personer som har rätt till färdtjänst

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andelen kunder som är nöjda, eller i högsta grad nöjd med färdtjänsten ska bibehållas eller öka (%)					
Andelen elever som tycker att särskoleskjutsen är bra eller mycket bra ska bibehållas eller öka (%)					

Verksamhetsmått

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal färdtjänsttillstånd	4 290	4 214	4 600	4 600
Antal färdtjänsttillstånd/1000 invånare	38	37	41	41
Antal färdtjänstresor	217 807	247 085	330 000	310 000
Kostnad per resa (kr)	278	256	190	208
Antal särskoleskjutsresor	31 231	35 537	33 000	33 000
Antal bilar i bilpoolen	53	50	48	50
varav elbilar i bilpoolen	9	9	8	9

Ekonomiska förutsättningar

Nettokostnaderna budgeteras till 80,4 mnkr för 2023. Tekniska nämnden befarar en ekonomisk

påverkan genom den indexuppräknings som nu sker efter den kraftiga höjningen av drivmedelspriserna. I detta läge ligger budgeten för 2023 fast på 80,4 mnkr. Tekniska nämnden får återkomma i den reviderade nämndbudgeten med en mer detaljerad prognos över utfallet 2023. Ev. underskott för denna verksamhet hanteras alltid i bokslutet.

Miljö- och konsumentnämnden

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	20 733	26 779	30 620
Kostnader	-54 322	-62 429	-65 220
Nettokostnader	-33 589	-35 650	-34 600
Kommunbidrag	28 350	35 650	34 600
Resultat	-5 239	0	0
Akkumulerat resultat	436	436	436
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppdrag

Miljö- och konsumentnämnden ansvarar för Borås Stads myndighetsansvar inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Myndighetsutövning och tillsynsarbete syftar till att skydda boråsarnas miljö, säkerställa boråsarnas hälsa och säkerhet, en effektiv och hållbar samhällsplaneringsprocess, lika och rättvisa regler för företag samt för att motverka brottslighet. Nämndens myndighetsutövning är en del av Sveriges myndigheter - regeringen, de statliga domstolarna samt de statliga och kommunala förvaltningsmyndigheterna.

Nämnden har speciella myndighetsuppgifter inom följande områden:

- miljöbalken med tillhörande lagstiftning som tillsynsmyndighet och prövningsmyndighet
- livsmedelslagstiftningen och foderlagstiftningen
- förordningen om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel
- lagen om animaliska biprodukter
- alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel
- strålskyddslagen, lagen om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel och lagen om sprängämnesprekursorer
- lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
- delansvar för den kommunala renhållningsordningen
- lag om tobaksfria nikotinprodukter (under förutsättning att reglementet uppdateras i enlighet med nämndens förslag).

Nämnden ansvarar även för kommunens budget- och skuldrådgivning, konsumentrådgivning samt energi- och klimatrådgivning.

Miljö- och konsumentnämnden ska svara för miljövärden och naturvårdsfrågorna i kommunen i den mån det inte ankommer på annan.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	6,1	5,7	5,8	6,3	6,7
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	51	55	55,4	47,6	

Verksamhetsmätt

Miljötillsyn

Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal delegationsbeslut	746	945	950	1 100
Antal inspektioner och personliga möten miljötillsyn	288	255	400	400
Antal inspektioner och personliga möten enskilda avlopp	196	58	350	350
Antal inspektioner och personliga möten hälsoskydd	360	281	400	400

Miljöstrategiska

Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Naturvårds- och hållbarhetsprojekt	5	5	5	2
Strandskyddsärenden, ack för året	70	54	50	50
Deltagare i miljöutbildning, ack för året	529	596	600	600

Konsument Borås

Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Rådgivningsärenden, BUS	690	639	650	675
Rådgivningsärenden, konsumenträttslig, KVL	1 151	1 049	1 200	1 200
Föreläsningar och informationstillfällen		60	50	50

Tillstånd - och livsmedelskontroll

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Alkoholtillsyn	Antal inspektioner alkoholserving	146	88	140	140
	Antal stadigvarande serveringstillstånd	134	111	109	110
Livsmedelskontroll					

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Miljö- och konsumentnämnden uppgår till 34,6 mnkr. Av detta belopp ska även 2023 avsättas 250 tkr till den klimatpott som infördes genom Kommunfullmäktiges budgetbeslut inför 2021.

Nämnden åläggs ett sparbetning 2,0 mnkr.

Vision

Människan påverkar sin omgivning på många sätt och en lång rad miljöfrågor är noga reglerade både på nationell nivå och EU-nivå.

Borås Stad betonar förvaltarskapstanken. Det är samhällets ansvar att skydda individen från skadlig påverkan, samtidigt är det vår uppgift att hushålla med resurser och bevara kulturlandskapet. Vi håller inte med om att människan nödvändigtvis skulle vara naturens fiende, snarare ser vi samhället som en del av miljön.

Vi ställer oss bakom tanken att bevara biologisk mångfald, vilket inte innebär att exempelvis skogsbruk ska inskränkas för att inte påverka enskilda individer av någon särskild art. Hänsyn till den grundlagsskyddade äganderätten ska tas i beaktning så att inga orimliga intrång sker i denna.

Miljö- och konsumentnämnden är den politiska församling som inom Borås Stad är ansvarig för det lokala miljö- och hälsoskyddsarbetet. Nämnden har också ansvaret för ekonomisk rådgivning, samt tillstånd. Utöver detta ska nämnden tillse att Borås Stad präglas av en ren miljö både inom- och utomhus. Nämnden ska gentemot medborgarna även vara behjälplig med rådgivning kring exempelvis konsumentfrågor, vilket tillhandahålls av för ändamålet utbildad och kompetent personal.

Personal som bedriver tillsynskontroller ska vara utbildade och bedriva arbetet på ett rättssäkert sätt och till en skälig kostnad för näringsidkare.

Borås Stad tillstyrker inte att kommunens gemensamma medel satsas på så kallade klimatåtgärder av ren symbolkaraktär.

Verksamheten 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Nämnden ska använda sig att Rättviksmodellen, där tillsynsavgift enbart får tas ut när en tillsyn de facto har genomförts.

Miljö- och konsumentnämnden ska utreda hur förvaltningen kan effektivisera tillsynsverksamheten enligt alkohollagen.

Borås Stad ska slopa kvantitativa mål beträffande ekologiska livsmedel.

Nya uppdrag 2023

Borås Stads riktlinjer för alkoholservering ska revideras så att de serveringsställen vilka uppfyller villkoren, ska kunna beviljas serveringstid som längst till kl. 03.00.

Nämnden ansvarar för att avsluta Borås Stads medlemskap i FairTrade.

Fritids- och folkhälsonämnden

Fritids- och folkhälsonämndens verksamheter är indelade i två ekonomiska ramar: fritid- och folkhälsa samt föreningsbidrag.

Fritid- och folkhälsa

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	47 874	63 759	63 377
Kostnader	-293 675	-305 709	-320 377
Nettokostnader	-245 801	-241 950	-257 000
Kommunbidrag	229 100	241 950	257 000
Resultat	-16 701	0	0
Akkumulerat resultat	268	268	-
Nettoinvesteringar	-17 683	-14 911	

Nämndens uppgift

Fritids- och folkhälsonämndens uppdrag utgår från de nationella övergripande folkhälsomålen. Nämnden ska främja fritidsverksamheten i kommunen och tillgodose allmänhetens och organisationers behov av mötesplatser och öppen ungdomsverksamhet samt anläggningar för motion, rekreation och tävlingsverksamhet. Nämnden har också ansvar för samarbetsuppdraget kring mötesplatser, demokrati och lokalt inflytande samt överenskommelsen med civilsamhället.

Nämndens uppdrag utifrån reglementet handlar om att verksamheten tillsammans, både internt och externt med andra, skapar förutsättningar för god hälsa och meningsfull fritid för alla invånare. det breda folkhälsouppdraget och det övergripande målet kommunicerat till alla medarbetare.

Utifrån grunduppdraget arbetar verksamheterna med ett invånarfokus och strävar efter en trygg och inkluderande verksamhet i alla avseenden. Arbetet bedrivs i nära samverkan med invånare, civilsamhället och andra samhällsaktörer.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Simkunnigheten ska öka	84%	82,6%	75,5%	0%	
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	7,6	8,6	9,5	7,9	7,9
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %		47	42	44	

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Öppen ungdomsverksamhet-fritidsgårdsverksamhet	Öppethållande timmar per vecka, fritidsgård	289	295	315	315
	Öppethållande dagar per vecka	6	6	6	6
	Andel besökare som är flickor/kvinnor	36%	38%	50%	50%
Badenheten	Antal besökare Stadsparkbadet	101 800	82 599	240 000	240 000
	Antal besökare Borås Simarena	117 946	70 370	170 000	170 000
	Antal besökare Sandaredsbadet	49 536	42 277	65 000	65 000
	Antal besökare Dalsjöbadet	30 214	24 781	38 000	38 000
	Antal besökare Alidebergsbadet	32 203	24 673	30 000	30 000
Mötesplatser	Öppethållande timmar per vecka, mötesplatser	190	185	200	200
	Öppethållande dagar per vecka	6	6	5	5
	Andel besökare som är flickor/kvinnor	47%	52%	50%	50%

Ekonomiska förutsättningar

Nettokostnaderna för Fritid- och folkhälsonämnden budgeteras till 257,0 mnkr för 2023. Nämnden tillförs 3,8 mnkr i kommunbidrag för ökade hyror och kapitalkostnader för samtliga berörda anläggningar. I övrigt höjs kommunbidraget med 0,7 mnkr under 3 år för att fullfölja landskampsavtal med Svenska fotbollsförbundet. Nämndens ram förstärks med 1,5 mnkr riktat till arbetet med ordsråden.

I samband med beslutet om ekonomiska ramar 2023 fick Fritids- och folkhälsonämnden 0,4 mnkr i ökad målgruppsefterfrågan enligt volymberäkning för fritidsgårdarna. Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 2,0 mnkr. Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut från och med 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 0,1 mnkr.

Vision

Den ideella sektorn utgör vid sidan av det privata näringslivet och den offentliga sektorn en tredje betydelsefull sfär inom det svenska samhället. Enskilda individers frivilliginsatser, de ideella föreningarnas och idrottslivets arbete stärker det sociala kapitalet i samhället och har en stor betydelse för bland annat kulturarvets bevarande, kunskapsutvecklingen, folkhälsan och demokratin.

Starka lokalsamhällen och en trygg och levande hembygd, präglad av en stark medborgaranda, där människor oegennyttigt tar ansvar för samhället och andra medborgares välbefinnande, är en viktig faktor i byggandet av det goda samhället.

Tidigare studier visar ett tydligt samband mellan motion och folkhälsa. En mycket viktig del av folkhälsoarbetet är att människor uppmuntras att aktivera sig på regelbunden basis. Särskilt gäller detta barn och ungdomar mot bakgrund av att en oroväckande hög andel av den yngre generationen rör sig allt mindre, vilket riskerar att få förödande konsekvenser. Borås Stad ser positivt på idrottsföreningars närvaro i anslutning till skolan.

Idrottsrörelsen är en del av den svenska folkrörelsetraditionen och spelar som sådan en stor roll inte bara för människors hälsa och gemenskap utan erbjuder dessutom en meningsfull och innehållsrik fritid som leder bort från kriminalitet och missbruk.

Särskilt framgångsrika idrottsföreningar och enskilda utövare kan sätta hemkommunen på kartan och bidrar på så sätt till den lokala tillväxten.

Borås Stad har mycket att vinna på att stödja det lokala idrottslivet, i stort såväl som smått. Tillgänglighet och mångfald vad gäller idrotts- och motionsanläggningar är centralt men också ekonomiska bidrag till projekt och löpande verksamhet är av vital betydelse. För att utveckla Borås Stads idrottsliv krävs samarbete mellan kommun, näringsliv och idrottsföreningar.

Borås Stad måste satsa ännu mer på spontanidrotten, då det är ett viktigt inslag i våra ungdomars fritid och kommunen ska ha som målsättning att tillhandahålla de förutsättningar som krävs just för spontanidrott.

Utöver idrotten finns också andra behov av nöjen och rekreation för att fylla människors fritid med meningsfulla aktiviteter. För att öka antalet ungdomar som söker sig till föreningslivet är det viktigt med ett brett utbud av aktiviteter. Föreningar som erhåller bidrag ska garantera att verksamheten är drogfri och inte undergräver svenska, demokratiska värderingar. För att motverka fusk med kommunens föreningsbidrag är det viktigt att noggranna kontroller utförs och att allt misstänkt fusk polisanmäls.

Det är inte kommunens uppgift att främja och bevara etniska föreningar som inte omfattas av majoritetssamhället eller minoritetslagstiftningen. Stadens bedömning är att det är civilsamhällets uppgift att, om intresset existerar, utveckla sin egen verksamhet och därigenom tillfredsställa eventuella ambitioner om bevarande av övriga kulturer i det svenska samhället.

Nya uppdrag 2023

Uppdra Fritid- och Folkhälsonämnden att tillsammans med berörda nämnder planera aktivitetsplatser i alla serviceorter.

Investeringar

Aktivitetsplatser och näridrottsplatser

Avser utveckling av näridrottsplatser och utebad i enlighet med utredningen "Näridrottsplatser och badplatser i Borås Stad". För 2023 avsätts 1,5 mnkr inom detta konto.

Badplatser och utebad

Årligt anslag med syfte att genomföra förbättringar på stadens badplatser. För 2023 avsätts sammanlagt 0,9 mnkr inom detta konto.

Diverse mindre inventarier och utrustning

Avser inventarier och utrustning till idrottshallar och idrottsplatser. Inom detta konto avsätts årligen 0,75 mnkr.

Spår och leder

Arbetet följer planen för Spår- och leder som beslutades 2020. Inriktningen är att underlätta för

allmänheten att röra sig i grönområden och skogar just där de bor oavsett om de bor nära centrum eller i något mindre samhälle utanför staden. För 2023 avsätts sammanlagt 0,9 mnkr.

Evenemangsstaden Borås

Avser insatser för att underlätta för föreningar att arrangera stora tävlingar och mästerskap. Insatserna kan variera beroende på vilka arrangemang som tilldelas staden. Under 2023 kommer Borås bl.a. att fortsätta utvecklingen på skidstadion. För projekten avsätts 0,75 mnkr under 2023.

Borås skidstadion

Avser återstående arbeten på skidstadion inför SM-veckan 2025. Totalnivån för projektet beräknas till 13,0 mnkr varav 0,5 mnkr avsätts under för 2023.

Kameror till mötesplatserna

Avser satsning för att förse mötesplatserna med kameraövervakning utifrån ett trygghetsskapande och brottsförebyggande syfte. För projektet avsätts 0,4 mnkr under 2023.

Brämhults IP tillbyggnad

Avser ny omklädningsbyggnad samt utökning av kanslilokalerna. För projektet avsätts sammantaget 4,5 mnkr varav 0,5 mnkr beräknas förbrukas under 2023.

Boråshallen ombyggnad etapp 2

Boråshallen erbjuder både bredd- och elitidrott med en publikkapacitet på ca 2 900 besökare. Hallen är 65 år gammal och har stora behov av underhålls- och renoveringsinsatser, men också en potential att ytterligare utvecklas. Projektet är en fortsatt utveckling på Boråshallen som en eventarena och innefattar att göra den mer tillgänglig och ändamålsenlig, samt att renovera omklädningsrummen. För projektet avsätts sammantaget 25,0 mnkr varav 5,0 mnkr finns tillgängligt under 2023.

Åtgärder utifrån Trygghetsplanen

För 2023 planeras att åtgärda Infarten till Kransmossens stora parkering som idag är idag en smal väg där bilar, cyklister och gångare samsas på samma vägbana. På Kransmossen finns behov av ny skyltning inne på friluftsområdet för att uppmärksamma fortgående cyklister att dämpa farten vid den stora asfaltsrakan inne på området. För projekten avsätts 0,5 mnkr 2023.

Inventarier Sjöbohuset

Inflyttning i Sjöbohuset sker under 2024. Under 2023 kommer inköp av möbler/inredning samt inköp av digital utrustning att påbörjas för att slutföras under 2024. För projektet avsätts 2,0 mnkr 2023.

Fritids- och folkhälsonämnden (föreningsbidrag)

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	3 231	45	45
Kostnader	-47 607	-44 845	-44 145
Nettokostnader	-44 376	-44 800	-44 100
Kommunbidrag	44 150	44 800	44 100
Resultat	-226	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Ekonomiska förutsättningar

Totalt beräknas kommunbidraget för föreningsbidragen till 44,1 mnkr för budgetåret 2023. Då kostnaderna inom verksamheten nästan uteslutande styrs av de regler fullmäktige fastställt, brukar eventuella budgetavvikelser regleras i nästkommande bokslut.

Verksamheten 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Kommunala bidrag ska enbart gå till föreningar vars syfte och agerande är förenligt med det svenska värderingar.

Kommunen delar inte ut bidrag till föreningar vars syfte är att bevara annan kultur än majoritetssamhällets eller minoritetsgrupperna. Kommunen delar inte heller ut bidrag till etniska föreningar.

Kulturnämnden

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	27 452	29 968	29 969
Kostnader	-219 179	-226 768	-235 719
Nettokostnader	-191 727	-196 800	-205 750
Kommunbidrag	190 080	196 800	205 750
Resultat	-1 647	0	0
Akkumulerat resultat	6 616	6 616	
Nettoinvesteringar	-11 332	-21 555	

Nämndens uppgift

Kulturnämndens verksamhet syftar till att göra Borås Stad till en bra och attraktiv stad att leva i. En stad som ger alla invånare möjligheter till information, kunskap och upplevelser för att kunna ta aktiv del i den demokratiska processen och utvecklas som människa. Kulturnämndens verksamhet ska utgå från det svenska majoritetssamhällets perspektiv och ett jämställt utbud och utövande.

Kulturnämnden ska bedriva biblioteks-, musei- och utställningsverksamhet, teater, dans- och musikverksamhet inklusive kulturskola, filmverksamhet och annan kulturell verksamhet. Kulturnämnden ska också slå vakt om kulturarvet och kulturmiljön, skapa möjligheter till eget skapande och aktiv delaktighet och engagera barn och ungdomar i det kulturella och konstnärliga livet.

Ovanstående är en sammanfattning. Nämndens reglemente, uppdrag och anvisningar enligt Borås Stads budget samt andra Kommunfullmäktigebeslut som rör nämnden specificerar sammantagna nämndens uppgift.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %	4,6	4,3	5,6	4,2	5
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %		43	41,8	38	

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Folkbibliotek	Antal folkbibliotek	11	11	11	11
	Öppethållande timmar per vecka, folkbibliotek	374	360	454	430
Egen organisation	Andel kulturaktiviteter för barn och unga, %.	52	51	50	55
Biblioteksverksamhet	Antal medialån biblioteken i Borås	836 215	683 803	900 000	700 000
	Antal medialån skolbiblioteken i Borås	194 731	197 647	250 000	250 000
	Antal besökare biblioteken i Borås	490 346	303 487	650 000	600 000
Museiverksamhet och kulturminnesvård	Antal besökare Borås museum	21 048	21 094	25 000	25 000
	Antal besökare Textilmuseet	34 089	30 794	55 000	50 000
Konst och utställningsverksamhet	Antal besökare Konstmuseet	21 230	89 513	25 000	25 000
Teaterverksamhet	Antal besökare Stadsteatern	6 126	4 892	15 000	20 000
Kulturskola	Antal elever Kulturskolan	6 618	1 990	2 100	2 100
Filmverksamhet	Antal besökare Röda Kvarn	6 440	3 814	11 500	11 500
Kulturhuset	Antal besökare Kulturhuset	225 483	122 109	330 000	330 000

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämndens verksamhet budgeteras till 205,8 mnkr för 2023. Nämndens kommunbidrag har höjts med 0,8 mnkr för ökade hyror bl.a. för Byttorps bibliotek. Kommunbidraget har också förstärkts med 1,0 mnkr för satsning på föreningsliv och allmän ambitionshöjning inom kulturområdet.

Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 2,0 mnkr. Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 0,1 mnkr.

Vision

Borås Stad vill bevara den svenska kulturen som vi har utvecklat genom århundradenas lopp. Vi eftersträvar ett samhälle som verkar för demokratiska och jämställda värderingar, präglad av ömsesidig respekt.

Borås kulturliv ska eftersträva att kunna erbjuda bra kultur till såväl gammal som ung. Bra kultur kan vara gränsöverskridande och nyskapande, hjärnan ska få nya intryck och uppleva lust, olust, inspiration, känslor och tankar blandat med igenkänning. Bra kultur kan leda till nya tankar, idéer och annan form av skapande och inspirerar människan att själv uttrycka sig i musik, form och drama. Bra kultur influerar hela vårt samhälle på många olika plan.

Som ung i Borås är skolan en daglig arena. Vi vill därför att skolan i högre utsträckning ska få ta del av kulturlivet i Borås, vilket kan ske i många olika sammanhang. Detta kan innebära att man har drama som tillvalsämne i skolan, att skådespelare kan erbjuda improvisationsteater där elevernas känslor och tankar och konflikter skildras på scen. Det kan innebära att man utlyser ett vernissage för gymnasieelever eller att man inrättar ett kulturpris riktat mot elever på gymnasiet.

Biblioteksverksamheten kan inspirera till daglig läsning och man kan införa ett litteraturpris för grundskolan och gymnasiet.

Borås är en känd textilstad. Textilmuseet har gjort fantastiska utställningar som dragit stor publik och satt Borås på kartan. Vi ser också goda möjligheter till samverkan mellan Textilmuseet och skolan. Vi vill också satsa på Konstmuseet vad gäller arbetsmiljön och konstens bevarande.

Att utveckla Borås som en konst- och kulturstad är viktigt. Därför ska staden fortsätta arbetet med att utreda möjligheten att bygga ett Art center i Borås.

Borås ska även stärka hembygdsföreningarnas roll och ekonomi framöver.

Verksamhet 2023

Nämnden ska ställa Stadsteatern till förfogande för externa inslag som vill hyra in sig i större omfattning.

Kulturnämnden ska premiera kulturarvsfrämjande arbete för barn och unga.

Borås Stad ska ha en aktiv roll vid firandet av svenska, traditionella högtider.

Nämnden uppdras att inventera konst som kan säljas. Parallellt med detta kan konst lånas in eller köpas.

Nya uppdrag 2023

Kulturnämnden får i uppdrag att arbeta fram en "Kulturkanon Borås" som skall fokusera på att sammanställa och bevara Borås Stads lokala kulturarv.

Nämnden uppdras att upprätta en särskild kulturarvsfond med syfte att, med stöd av sponsorer, utveckla och bevara det lokala kulturarvet i Borås Stad.

Nämnden uppdras att upprätta en särskild arbetsgrupp tillsammans med representanter för hembygdsföreningarna för kulturarvsfrämjande arbete.

Investeringar

Inventarier och div. mindre investeringar

Ett årligt anslag avsätts i investeringsbudgeten för inköp av inventarier och andra diverse mindre investeringar. För 2023 finns 750 tkr tillgängligt.

Konstbiennalen

Årligt anslag för beställningar och inhyrning av verk till kommande års konstbiennial. För 2023 avsätts 1,2 mnkr.

Kulturhuset entrehallen

Kulturhusets stora entréhall med reception byggs om så att arbetsmiljön för personalen förbättras och att entrén till Konstmuseet blir mer tydlig ur ett besöksperspektiv. För projektet avsätts 3,0 mnkr varav 0,5 mnkr beräknas förbrukas under 2023.

Meröppet Sandareds bibliotek

För att öka tillgängligheten till biblioteket i Sandared görs en liknande satsning som gjorts på andra bibliotek. För 2023 avsätts 0,7 mnkr för ändamålet.

Förskolenämnden

Ekonomiskt Sammandrag

tkr

	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	169 381	116 384	125 316
Kostnader	-962 465	-978 084	-1 038 816
Nettokostnader	-793 084	-861 700	-913 500
Kommunbidrag	805 493	861 700	913 500
Resultat	12 409	0	0
Akkumulerat resultat	26 128	26 128	26 128
Nettoinvesteringar	-	-4 050	

Nämndens uppgift

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola och kommunal pedagogisk omsorg som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar. I detta ansvar ingår ansvaret för förskolan och annan pedagogisk omsorg. Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag för bedrivande av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg.

Förskolenämnden ansvarar även för samordningen av familjecentraler.

Förskolans uppdrag är att lägga grunden för ett livslångt lärande. Förskolans medarbetare ska skapa en utbildning som är stimulerande, trygg och lärorik med leken som grund, och erbjuda barn en god pedagogisk verksamhet där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Uppdraget innehåller en balans mellan omsorg och undervisning. Förskolan bidrar genom sitt kärnuppdrag till utvecklingen av den socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbara staden. Förskolenämndens viktigaste uppdrag de kommande åren är att fortsätta arbetet med att skapa en likvärdig förskoleverksamhet med god kvalitet.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andelen föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan ska öka, %.	95,8	95,7	96	95,8	97,2
Andelen barn som får plats på förskola på önskat placeringsdatum, ska öka (%)	74	81	96	97	
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	9,3	9,6	11,6	11	10,3
Antalet inkomna anmälningar till Skolinspektionen där myndigheten utdelat ett föreläggande.	0	0	0	0	

Verksamhetsmått

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal inskrivna barn från kommunen	5 841	5 781	5 890	5 750
varav barn i fristående verksamhet	452	446	460	445
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år	88	90	92	93
Bruttokostnad per inskrivet barn, kr	151 947	161 015	160 730	167 325
Antal barn per årsarbetare i egen regi	5	4,8	5,6	5,4

Ekonomiska förutsättningar

Förskolenämndens kommunbidrag för 2023 är 913,5 mnkr. Inom kommunbidraget ansvarar nämnden för fördelning av resurser till sina verksamheter. Antal barn i förskoleålder förväntas minska med 0,1 %. Nämnden har erhållit en minskning för dessa volymförändringar med 1,2 mnkr i vårens ekonomiska ramar.

Förskolenämnden tillförs 2,0 mnkr för barn i behov av särskilt stöd. Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 21,3 mnkr. Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 1,8 mnkr. Nämnden tilldelas även 5,0 mnkr i kostnadskompensation för hyror och kapitalkostnader.

Förskolenämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag som inte ingår i nämndens tilldelade kommunbidrag. Bland de större statsbidragen finns bidrag till kvalitetssäkrande åtgärder som under 2022 uppgick till 23,7 mnkr, vilket beräknas öka ytterligare under 2023.

Vision

Innan barnet träder in i det svenska skolsystemet är det vanligt att man tillbringar en period på förskola, en viktig tid för de flesta barn. Det är i förskolan våra yngsta medborgare får grunden för sin inlärning och den avgör ofta hur deras skoltid kommer att fungera. Den fria leken ska dominera verksamheten och genom den utveckla den språkliga såväl som de sociala färdigheterna.

Förskollärarna har det pedagogiska ansvaret i förskolan. Redan tidigt ska barnen bekanta sig med ett demokratiskt synsätt, där alla får göra sin röst hörd men där man också får lära sig respektera gemensamt fattade beslut. Till de demokratiska värderingar som ska genomsyra förskolans verksamhet hör också att barnen ska få bilda sig egna uppfattningar i enskilda frågor utan att pådyvlas "rätt" uppfattning – utöver vad som är självklart i en demokratisk kontext.

Förskolan ska borga för att grundläggande demokratiska värden blir självklarheter för barnen, men samtidigt vara fredad från olika sociala experiment som inte grundar sig på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Borås Stad ska ha visionen av en förskola där alla barnen trivs, utvecklas och är trygga. Föräldrarna som lämnar sitt barn på förskolan ska göra det i förvissning om att deras barn blir väl omhändertaget och att omsorgen drivs på ett tryggt och säkert sätt.

Med en växande befolkning ökar även variationen av behov och efterfrågan. Borås Stad måste därmed ligga i framkant och möta upp dessa behov genom att erbjuda en god variation av tjänster för alla familjer.

Man ska eftersträva mindre förskoleenheter med en god geografisk spridning. Framtidens förskola ska finnas där behoven finns, hela Borås ska leva. Små barngrupper är något vi finner som en självklarhet, för både personalens och barnens bästa. Barn och föräldrar ska känna sig trygga, detta

kombinerat ihop med lek och skratt definierar vi som framtidens förskola. Personalen ska uppvisa goda färdigheter i det svenska språket.

Verksamhet 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Förskoleverksamheten erbjuds från 1 års ålder.

Förskolenämnden ska, i samverkan med IFO-nämnden och Västra Götalandsregionen, verka för en start av en familjecentral på en serviceort i Borås.

Förskolenämnden ska verka för att vid nybyggnation av förskolor bygga efter fyra paralleller, istället för sex avdelningar.

Förskolenämnden ska arbeta för en ökad andel förskollärare och att skapa en hög och likvärdig kvalitet i verksamheterna.

Ingen avgift tas ut för juli månads verksamhet.

Nya uppdrag 2023

Förskolenämnden ska utreda förutsättningarna för att ersätta lönebortfall, till följd av karensdagar vid specifika tillfällen som till exempel vinterkräksjuka.

Nämnden ska utreda förutsättningarna för åldershomogena avdelningar i förskolan.

Investeringar

Stinebackens förskola

Kristinegården var i behov av renovering då byggnaden hade byggnadstekniska brister. Den nya förskolan kommer att inrymma nio hemvister med plats för ca 120 barn och ger inget nettotillskott av barnomsorgsplatser. Förskolan beräknas vara klar 2023.

Vinkelvägens förskola, Sparsör

Nybyggnation av förskola med 120 platser. Förskolan kommer att ersätta Trollevi förskola och eventuellt Lilla Safirens förskola. Den nya förskolan innebär inget större nettotillskott av barnomsorgsplatser utan ersätter förskola i paviljonger med ej ändamålsenlig inne- och utemiljö. Förskolan beräknas vara klar 2023.

Lokalförvaltningsnämnden ansvarar för ovanstående objekt med en total budget på 55,3 mnkr varav 39,4 mnkr för år 2023.

I investeringsbudgeten har det avsatts 2,0 mnkr till inköp av inventarier vid nybyggnation.

Grundskolenämnden

Ekonomiskt Sammandrag		tkr		
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	
Intäkter	321 328	333 405	327 940	
Kostnader	-1 908 206	-2 008 305	-2 119 490	
Nettokostnader	-1 586 878	-1 674 900	-1 791 550	
Kommunbidrag	1 586 905	1 674 900	1 791 550	
Resultat	27	0	0	
Akkumulerat resultat	25 214	25 214	-	
Nettoinvesteringar	-3 501	-8 000	-	

Nämndens uppgift

Grundskolenämndens uppdrag regleras i dess fastställda reglemente och innefattar verksamheterna förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem samt övriga uppgifter som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar.

Grundskolenämnden ansvarar även för elevhälsan inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom som nämnden ansvarar för.

Nämnden ansvarar, med undantag för de uppgifter som åligger Kommunstyrelsen, för kost-, lokalvård- och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde.

Grundskolenämnden ansvarar vidare för Bemanningenheten Pedagogik.

Skollagen, skolförordningen och läroplanerna är det viktigaste nationella styrdokumentet. Bildningsstaden Borås är kommunens övergripande strategi. Skolan har även ett kompensatoriskt uppdrag som innebär ett ansvar för att undervisningen anpassas utifrån elevers olika behov och att stöd till elever utformas så att alla elever ges goda utvecklingsmöjligheter.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.		30,8	22,9	22,1	19,2
Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.	39,4	42,4	43	39,1	38,9
Andelen elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9 ska öka, %.	87,3	87,2	89,1	89,3	88,9
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram ska öka, %.	80	80	84	81	82
Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 ska öka.	222	220	223	225	219
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	6,3	6,1	7,7	7,3	7,7

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Grundskola	Antal elever från kommunen i grundskola	12 346	12 348	12 850	12 800
	varav elever i fristående skola i Borås, åk 1-9	1 694	1 749	1 816	1 835
	Kostnad för kommunal grundskola, kr/elev	95 102	98 161	98 931	104 239
	Antal elever per lärare, totalt i kommunen (heltidstjänst)	12,1	12	11,8	11,9
	Antal elever per pedagogisk personal	8,9	9	9,2	9,2
	Antal Borås-elever med skolskjuts	4 832	4 800	4 600	4 800
Förskoleklass	Antal elever från kommunen i förskoleklass	1 431	1 391	1 400	1 400
	varav elever i förskoleklass i fristående skola	77	99	112	119
	Kostnad förskoleklass hemkommun, kr/elev	46 120	47 900	52 494	52 790
	Antal elever per lärare (heltidstjänst)	16,3	17,5	17,4	17,5
Obligatorisk särskola	Antal elever från kommunen i särskola	134	148	143	152
	Kostnad särskola, kr/elev	411 500	417 000	450 196	458 901
Fritidshem	Antal elever från kommunen i fritidshem	4 538	4 698	4 700	4 750
	varav barn i fristående verksamhet	285	332	328	370
	Barn 6-9 år inskrivna i fritidshem och pedagogisk omsorg, andel (%)	80	85	85	86
	Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn	31 800	33 100	37 595	38 412
	Antal inskrivna elever per årsarbetare	22,1	22,4	21,4	22

Ekonomiska förutsättningar

Grundskolenämndens kommunbidrag för 2023 är 1 791,6 mnkr. Inom kommunbidraget ansvarar nämnden för fördelning av resurser till sina verksamheter. Barnantalet i åldersgruppen 6-15 år förväntas öka med 0,2 %. Nämnden har erhållit kompensation för dessa volymförändringar med 3,4 mnkr i vårens ekonomiska ramar.

Grundskolenämnden tillförs 4,0 mnkr till ett centralt organiserat resursteam. Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 42,2 mnkr. Nämnden tillförs 11,0 mnkr för kompensation avseende högre lokalkostnader, samt ytterligare 3,3 mnkr riktat till små skolor på små orter. Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 2,8 mnkr.

Grundskolenämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag som inte ingår i nämndens tilldelade kommunbidrag. Bland de större statsbidragen finns bidrag till ökad likvärdighet som beräknas uppgå till 75,9 mnkr under 2023. I regeringens budgetproposition aviseras om utökning av riktade statsbidrag till bland annat läromedel och speciallärare vilket skulle innebära en utökning med ca 11 mnkr till Borås Stad, fördelning mellan skolformerna är ännu oklart.

Vision

En trygg skola nära hemmet ska vara en självklarhet, vare sig man bor centralt eller på landsbygden. I Borås ska man kunna förlita sig på att skolorna på våra mindre orter lever vidare, så att barnfamiljer kan bygga sig en framtid där utan att behöva oroa sig för skolans fortlevnad.

Borås säger nej till storskaliga skolbyggnationer. Vi förespråkar i stället fler men mindre skolor, där skolgårdarna är stora och inbjuder till lek. Närhet till grönområden och natur, som ger möjlighet till rekreation och lärande, ska vara en självklarhet.

Lärarna ska ha kompetens, tid och resurser för att kunna möta varje enskild elevs behov av stöd och hjälp i skolan. Varje elev ska kunna få den hjälp man behöver för att kunna nå sina mål. I skolan ska alla inkluderas men i olika klasser och olika skolor där varje elev får undervisning utifrån sitt individuella behov. Elever med kognitiva svårigheter och med NPF-diagnoser behöver särskild trygghet i skolan där personalen har särskild kompetens att undervisa och bemöta dem. De ska därför ha en särskild skola. - Alla har rätt till en bra och anpassad utbildning i skolan.

Som elev ska man slippa oro och bråk i klassrummet och en ljudnivå där man behöver erbjudas hörselkåpor för att kunna koncentrera sig. Man ska kunna känna sig trygg och inkluderad i sin klass. - Alla elever i Borås skolor ska ha en god arbetsmiljö. De elever som utsätter andra barn för mobbing, hot och trakasserier ska flyttas och erbjudas en särskild resursskola där de kan få anpassad undervisning utifrån sina behov.

Med en välfungerande elevhälsa och en god tillgång till kringpersonal kan lärarna fokusera mer på att just vara lärare. Vår grundinställning, är att det är familjen, inte politikerna, som ska välja vilken skola man vill att ens barn ska gå på. Borås Vi förespråkar en mångfald av skolor med olika pedagogiska inriktningar och driftsformer. Vi anser däremot att det aktiva skolvalet bör utvärderas, detta mot särskild bakgrund mot bristen av antalet skolplatser, konsekvenserna för enskilda familjer, och de kostnader som tillhörande skolskjuts tillfört.

Utifrån tidigare erfarenheter är Borås inte positiv till muslimska friskolor med inriktning, då dessa har visat sig öka segregationen och skapa ett mer splittrat samhälle. Skolan ska förena människor med olika bakgrund, inte splittra dem. Den svenska skolan ska generellt vara en fristad från de barriärer som social klass, etnicitet eller religion kan ge upphov till.

Barn ska vidare ges möjligheten att utveckla sina talanger, komma över sina svagheter och få en förståelse för hur man som medborgare kan leva i samhället och utifrån sina förutsättningar bidra till dess utveckling.

Skolan är en viktig bärare och förmedlare av vilka vi är och vart vi är på väg och ska förmedla kunskap om Sveriges kulturella arv och vår gemensamma historia.

Skolan kan och ska stärka vägen till samhörighet och återskapa tilltron till vårt samhälle. Den ska på ett inkluderande sätt öppna dörren till den gemenskap som vår nation utgör. Den svenska skolan ska tydliggöra individens friheter och möjligheter, men också hans eller hennes plikter och skyldigheter.

Verksamhet 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Borås Stad ska endast erbjuda specialkost där medicinska skäl föreligger.

I grundskolenämndens resursfördelningsmodell kan som högst 1% av resurserna fördelas i strukturbelopp.

Borås Stad ska ta fram och revidera befintliga in-och utrymningsplaner för samtliga skolor.

Grundskolenämnden ska utveckla sin samverkan med polis för att verka för en utökad närvaro och information i Borås Stads grundskolor. Möjligheten till att regelbundet nyttja narkotikahundar på skolor ska utredas.

Grundskolenämnden ska verka för att vid nybyggnation av skolor bygga efter fyra paralleller samt F-6 och 7–9 skolor.

För särskilt våldsamma elevers skolgång görs insatser för att inrätta särskilda jourskolor/akutskolor med utbildad personal.

Vid behov ska respektive grundskola erbjuda kvällsundervisning och läxhjälp.

Trafikkunskap och information kring trafiksäkerhet ska erbjudas i skolorna för att främja hälsa och trygghet.

Arbetet med att ge högstadiееlever kunskap om sexualundervisning, ska utvecklas genom samverkan mellan elevhälsan och regionens ungdomsmottagningar.

Ett koncept som innebär att grundskoleklasser gör studiebesök hos blåljuspersonal ska utvecklas.

Grundskolenämnden ska förstärka arbetet med att bevara små skolor på små orter genom riktade bidrag.

Nya uppdrag 2023

Grundskolenämnden ska ta fram en handlings- och tidsplan gällande införande av skriftliga ordningsomdömen och presentera detta till Kommunfullmäktige under 2023. Implementering ska ske 2024.

Investeringar

Myråsskolan

Om- och tillbyggnad. Utökning till en fyr-parallell skola F-6. Skolan beräknas vara klar 2023.

Fredrikborgskolan

Nybyggnad av en F-9 skola inklusive grundsärskola och kommunikationsklass. Skolan beräknas vara klar 2024. Skolan ska som högst ha kapacitet för 700 elever.

Gula skolan

Inom befintlig skolbyggnad byggs gamla idrottshallen om till fritidsverksamhet. Det frigör lokaler till lektionssalar så att skolan kan anpassas till en rak två-parallell F-6 skola. Ombyggnaden beräknas vara klar 2025.

Särlaskolan

Ombyggnad till en sju-parallell 7-9 skola. Skolan beräknas vara klar 2024.

Lokalförvaltningsnämnden ansvarar för ovanstående objekt med en total budget på 711,4 mnkr varav 270,7 mnkr för år 2023.

I investeringsbudgeten har det avsatts 4,0 mnkr för inköp av inventarier till Myråsskolan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	268 387	257 495	293 206
Kostnader	-842 806	-879 245	-934 956
Nettokostnader	-574 419	-621 750	-641 750
Kommunbidrag	584 794	621 750	641 750
Resultat	10 375	0	0
Akkumulerat resultat	13 844	13 844	
Nettoinvesteringar	-4 888	-2 500	

Nämndens uppgifter

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar i enlighet med skollagen för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning (grundläggande och gymnasial nivå), särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare samt yrkeshögskolan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser som sitt uppdrag att göra det möjligt för alla elever att lyckas och därigenom skapa motivation och lust att lära. Borås Stad ska ge alla elever och studerande förutsättningar att nå en gymnasieexamen eller bli anställningsbara

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar även för ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom elevhälsan i gymnasieskola och gymnasiesärskola, samt för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Nämnden ansvarar, med undantag för de uppgifter som åligger Kommunstyrelsen, för kost-, lokalvård- och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andelen elever som känner sig trygga i gymnasieskolan ska öka, %.	95,2	95		94,6	95,3
Andelen elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen ska öka, %.	93	91	92	91,8	91,5
1. Andelen elever som lämnar gymnasieskolan med minst betyget E i samtliga kurser ska öka	76,5	71,5	71,7	75,8	70,7
2. Andelen elever på introduktionsprogrammen som går efter 1 års studier vidare till nationellt program, fortsatta studier, arbete eller annan sysselsättning ska öka	82		36,5		34

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
3. Andelen elever som slutför gymnasiesärskolans nationella program med betyg i samtliga ämnen ska öka	100	100	79	96	100
4. Andelen elever som fullföljer sin studieplan utifrån personligt uppsatta mål ska öka	63	63	67	65	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	4,7	4,5	4,3	4,1	4,4

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Gymnasieskola	Antal elever från kommunen i gymnasieskola	3 977	4 045	4 038	4 060
	Totalt antal elever i Borås Stads gymnasieskolor.	4 341	4 376	4 461	4 658
	Antal individer i Borås Stads kommunala aktivitetsansvar (ej budget-mått)	377	335		
	Antal elever från andra kommuner.	929	912	903	1 024
	Antal elever hos extern utbildningsanordnare.	601	621	640	573
	Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr per elev	110 678	111 210	116 622	117 500
	Elever/lärare i kommunal gymnasieskola (utfall ur Kolada v 12)	12,3	12,5	11,5	12
Gymnasiesärskola	Antal elever från kommunen i gymnasiesärskola	74	65	64	74
	Totalt antal elever i Borås Stads gymnasiesärskolor	99	84	90	96
	Antal elever från andra kommuner	30	22	24	26
	Kostnad för kommunal gymnasiesärskola, kr per elev	480 500	486 681	515 205	515 604
Vuxenutbildning	Komvux på grundläggande nivå, genomsnittligt elevantal	454	382	470	360
	Komvux på gymnasial nivå, genomsnittligt elevantal (kommunbidrag)	902	884	1 050	800
	Komvux på gymnasial nivå, genomsnittligt elevantal (externfinansierat)	1 112	1 171	1 100	1 200
	YH (Yrkehögskolan), genomsnittligt elevantal (externfinansierat)	274	373	300	400
	Komvux i svenska för invandrare, genomsnittligt elevantal, övriga (kommunbidrag)	635	846	670	810
	Komvux i svenska för invandrare, genomsnittligt elevantal, flyktingar (externfinansierat)	128		110	0
	Särvux, genomsnittligt elevantal	100	94	110	100

Ekonomiska förutsättningar

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens kommunbidrag för 2023 är 641,8 mnkr. Inom kommunbidraget ansvarar nämnden för fördelning av resurser till sina verksamheter. Antal i aktuell skolåldersgrupp förväntas öka med 2,3 %. Gymnasieskolan har erhållit kompensation för dessa volymförändringar med 10,6 mnkr i vårens ekonomiska ramar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 10,0 mnkr. Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 0,8 mnkr. Nämndens ram med 15,2 mnkr justeras i och med att tidigare ambitionshöjning om projekt kring skattesubventionerade busskort avslutas.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag som inte ingår i nämndens tilldelade kommunbidrag. Den största delen avser statsbidrag till Yrkeshögskolan och Yrkesvux. I regeringens budgetproposition aviseras om utökning av riktade statsbidrag till bland annat läromedel och speciallärare vilket skulle innebära en utökning med ca 11 mnkr till Borås Stad, fördelning mellan skolformerna är ännu oklart.

Vision

Gymnasieskolan, liksom grundskolan, ska präglas av en trygg miljö för både elever och personal. All form av mobbning och trakasserier ska motverkas och respekten för lärarna ska upprätthållas.

Dagens tilltagande problematik kring islamism, hedersproblematik, gängbildningar och kriminalitet i samhället ställer nya krav på gymnasieskolan. Därför ska gymnasieskolan i Borås utarbeta handlingsplaner att motverka radikalisering, bidra till medvetenhet kring hederskultur samt på andra sätt stävja kriminalitet och bidra till elevernas trygghet.

Nämnden ska eftersträva en atmosfär i gymnasieskolorna som främjar hälsa och rörlighet, samt motverka stillasittande, det gäller både elever och personal. Den ska dessutom främja mer hälsosamma och mindre sockerberikade livsmedel på sina försäljningsställen, såsom skolkaféer.

Borås Stad ska verka för ett utökat samarbete mellan gymnasierna och näringslivet. De kommande årens ökande elevantal i gymnasieålder aktualiserar behovet av ny gymnasieskola, men även en bättre anpassning av befintliga skolor till nuvarande och framtida behov.

Det är viktigt att lärarna ska kunna nyttja sin kompetens där den gör mest nytta, alltså i själva undervisningen bland eleverna. Detta underlättas genom en satsning på mer kringpersonal.

Verksamhet 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Borås Stad avslutar projekten med skattesubventionerade skolkort.

Borås Stad erbjuder SFI under högst två år.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska utveckla och förstärka programutbuden för elever med autismspektrumtillstånd.

Asylsökande elever över 20 år ska inte erbjudas fortsatt utbildning, utan anvisas till Migrationsverkets ordinarie insatser.

Nya uppdrag 2023

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska ta fram en handlings- och tidsplan gällande införande av skriftliga ordningsomdömen och presentera detta till Kommunfullmäktige under 2023.

Investeringar

Bäckängsgymnasiet campus

Bäckängsgymnasiet har behov av ett utökat antal lärosalar med tillhörande grupprum, samt vissa specialsalar och lärararbetsrum. Befintligt storkök är underdimensionerat och behöver byggas om och till. Även kapaciteten för matsalsplatser behöver utökas. Att utreda placering av lokaler för dans, teater och musikundervisning ingår även i projektet som beräknas vara klart 2025.

Sven Eriksonsgymnasiet, utökade lokaler

En ny byggnad som innehåller lärosalar, grupprum, lärararbetsrum och studenttorg tillskapas på skolan. Investeringen beräknas vara klar 2025.

Lokalförsörjningsnämnden ansvarar för ovanstående objekt med en total budget på 196,0 mnkr.

I investeringsbudgeten har avsatts 0,5 mnkr för inköp av inventarier till Bäckängsgymnasiet på grund av utökade tillfälliga lokaler.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	47 059	35 612	26 685
Kostnader	-393 471	-401 062	-452 885
Nettokostnader	-346 412	-365 450	-426 200
Kommunbidrag	335 950	365 450	426 200
Resultat	-10 462	0	0
Akkumulerat resultat	-32 955	-32 955	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Individ- och familjeomsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom Individ- och familjeomsorgens delområde barn och unga och vuxna samt för ensamkommande barn. Nämnden har även ett kommunövergripande samordningsansvar vad avser boendesituationen för människor som är socialt utsatta och långt ifrån den ordinarie bostadsmarknaden. Programmet mot hemlöshet beskriver en del av nämndens uppdrag inom detta område.

Nämnden har dessutom två av Kommunfullmäktige fastställda samarbetsuppdrag. Ett särskilt samarbetsuppdrag för barn och unga i riskzonen samt ett särskilt samarbetsuppdrag för boendeprocessens mjuka frågor.

Nämnden ska medverka med socialrådgivarkompetens i de familjecentraler som finns och de som kommer att etableras i Borås Stad.

Avhopparkerksamheten är ett viktigt uppdrag för nämnden för att stödja personer att bryta med kriminella grupper.

Nämnden ska, tillsammans med Fritids- och folkhälsonämnden samt grundskolenämnden, bedriva arbetet med Integrerat team för strategiskt uppsökande arbete mot unga med förhöjd risk för kriminalitet eller annat normbrytande beteende. Nämnden ska också bedriva arbetet med det Mobila ungdomsteamet som riktar sig mot unga 13-20 år med riskbruk eller missbruksproblematik, samt i samarbete med regionen bedriva verksamheten Mini-Maria för unga som har ett missbruk. Nämnden ansvarar även för verksamheten Barnahus, också detta i samverkan med regionen, polisen och kommunerna i Boråsregionen.

Relationsvårdsenheten flyttas 1 januari 2023 från Arbetslivsnämnden till Individ- och Familjeomsorgsnämnden.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	6,8	7,1	8,4	8	8,2
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %		57,6	54,6	55	

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Barn och ungdom 0-20 år	Antal aktualiserade barn och ungdomar	2 319	2 519	2 500	2 600
	Andel aktualiserade av totala antalet 0-20-åringar, %	8,4	8,9	8,6	8,9
	Antal barn och unga med heldygnsinsatser	209	259	200	210
	Antal barn och unga med öppenvårdsinsatser	524	536	255	245
	Antal ensamkommande barn med heldygnsinsatser	19	10	4	4
Vuxen	Antal aktualiserade personer mellan 21-64 år	510	557	600	600
	Andel aktualiserade av totala antalet personer mellan 21-64 år (%)	0,6	0,9	0,7	0,7
	Antal vuxna personer över 20 år med heldygnsinsatser	109	112	60	60
	Antal vuxna personer över 20 år med öppenvårdsinsatser	186	189	95	100

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Individ- och familjeomsorgsnämnden budgeteras till 426,2 mnkr. Nämndens kommunbidrag har inför 2023 förstärkts med 17 mnkr avseende volymökningar och underskott inom området barn- och unga. Nämndens ram förstärks med 5,0 mnkr för särskilda lönesatser för socialsekreterare. Under 2022 fick nämnden en tilläggsbudget med en nivåhöjning på 16 mnkr för 2023.

Individ- och familjeomsorgsnämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 5,4 mnkr. Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 0,1 mnkr.

Flytten av Relationsvårdsenheten från Arbetslivsnämnden ökar Individ- och familjeomsorgsnämndens kommunbidrag med 15,4 mnkr.

Vision

Familjen är samhällets byggsten. I en harmonisk familj ges barnen bra förutsättningar att bli goda samhällsmedborgare i vuxen ålder. Vi värnar kärnfamiljen och folkhemstanken, där medborgarens roll inte definieras av en samhällsklass, utan av nationstillhörighet, där medborgaren är garanterad en långtgående välfärd och social trygghet.

Samhället står inför stora utmaningar, vilket understryker behovet av tidiga insatser för barn och unga vuxna som behöver detta. Utgångspunkten är att alla barn, oavsett familjebakgrund, ska ha samma förutsättningar att lyckas.

Kommunen ska eftersträva en solidariskt finansierad välfärdsmodell som medborgare vid behov kan falla tillbaka på. Individ- och familjeomsorgsnämnden har en viktig funktion, att fördela kommunens resurser till rätt ändamål och enligt lagens riktlinjer, men även se till att ogrundade åtgärder upphör. Hela välfärdssystemets legitimitet grundar sig på att det inte missbrukas.

Alla medborgare kan under sitt liv drabbas av akuta problem och behöva hjälp med tillfälliga lösningar. Samhällsutvecklingen förutsätter dock en målsättning om individens självförsörjning, när detta är möjligt.

Tiden för handläggning kan innebära en avgörande skillnad för den som är i behov av stöd och hjälp. Därför skall nämnden göra sitt yttersta för att möta de behov som uppstår. Nämnden har i vissa fall beröringspunkter med andra instanser och nämnder, därför är god koordination av stor betydelse. Stöd, råd och professionellt bemötande ska vara ledord för varje medarbetare.

Borås Stad understryker också behovet av och kartläggning av stadens hemlöshet och kraftfulla åtgärder för att få bukt med detta problem.

Verksamheten 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Samtliga asylsökande som antingen fyller 18 år under verksamhetsåret, har fått sin ålder uppskriven till myndig ålder, eller kan betraktas som myndig ska anvisas åter till Migrationsverket.

Nya uppdrag 2023

Borås Stad ska fortsätta stötta Borås kvinno- och tjejjour, och tillsammans med juren undersöka intresse och möjlighet att inrätta ett föreningsdrivet kvinnohus i kampen mot våld i nära relationer.

Arbetslivsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	159 166	164 952	116 929
Kostnader	-404 963	-417 902	-364 929
Nettokostnader	-245 797	-252 950	-248 000
Kommunbidrag	243 250	252 950	248 000
Resultat	-2 547	0	0
Akkumulerat resultat	3 000	3 000	0
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Arbetslivsnämndens grunduppdrag är att fullgöra kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser. Nämnden ansvarar för att bidra till att motverka arbetslösheten i kommunen genom att verksamheten svarar mot arbetsmarknaden och den enskildes behov.

Arbetslivsnämnden ansvarar för försörjningsstödet och för att nå syftet med att den enskilde ska nå egen försörjning, nämnden arbetar med utredande, aktiverande och arbetsförberedande åtgärder.

Nämnden ansvarar för kommunens insatser och åtgärder vid flyktingmottagning och etableringsinsatser för nyanlända samt har ett samordningsansvar för integration i samhället och på arbetsmarknaden. Dessutom har nämnden även ett samordningsansvar för stadens arbete med nationella minoriteter och Finskt förvaltningsområde.

Arbetslivsnämnden administrerar och finansierar alla Borås Stads feriearbeten.

Nämnden ansvarar för Borås Stads del i Sjuhärads samordningsförbund, där övriga parter är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Västra Götalandsregionen. Samordningsförbundet beslutar om mål och inriktning för den finansiella samordningen och stödjer samverkan mellan parterna.

Till nämndens uppgifter hör också ansvaret för personligt ombud samt representera Borås Stads när det gäller tolkförmedlingen Väst.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Växla bidrag mot lön	78	78	75	53	66
Andelen barn och unga som inte lever i hushåll med försörjningsstöd ska öka, %.	98	99	99	98	98
Antal hushåll som får försörjningsstöd i mer än tio månader under kalenderåret ska minska.	414	399	407	441	
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	3	3,5	7,9	5,5	8,6
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %		53,5	40,3	56,5	

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal hushåll med försörjningsstöd	705	719	700	700
Mottagna flyktingar	196	140	100	0

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Arbetslivsnämndens verksamhet budgeteras till 248,0 mnkr. Nämndens ramar har justerats i och med att verksamheten kring stadsdelsvärdar och cityvärdar avvecklas.

Arbetslivsnämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 9,0 mnkr. Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 0,1 mnkr.

Flytten av Relationsvårdsenheten till Individ- och familjeomsorgsnämnden minskar Arbetslivsnämndens kommunbidrag med 15,4 mnkr.

Vision

Arbete innebär förbättrad livskvalitet och social tillhörighet för den enskilde och varje kommuninvånare som går från arbetslöshet till jobb innebär extra skatteintäkter, samtidigt som utgifterna för ekonomiskt bistånd minskar. Tillgång på kompetent arbetskraft och ett gott företagsklimat är avgörande för sysselsättningsnivån. Småföretagande är särskilt gynnsamt, en kommun som är beroende av några få stora företag är sårbar.

Kommunen bör också aktivt verka för att skapa förutsättningar för konstruktiva samarbeten mellan myndigheter, arbetsförmedling, näringsliv och utbildningsväsende.

Nyanlända invandrare ska få hjälp med att lära sig svenska, få god hjälp med validering av utbildningar och yrkeserfarenheter från hemlandet samt god information om lagar, värderingar och normer i det svenska samhället. Utöver detta ska ansvaret för anpassningen till det svenska samhället vila på den enskilde och invandrare bör ha samma rättigheter och skyldigheter som infödda svenskar. Varken mer eller mindre.

I kommunerna har en mångkulturell integrationspolitik slagit igenom på olika sätt. Mångfaldsplaner fungerar som styrdokument för dold etnisk kvotering – exempelvis genom föreslagna satsningar för utlandsfödda mödrar, alternativt genom 'Program för ett integrerat samhälle' där staden föreslås arbeta för kvotering av invandrare på arbetsplatser, skolor och bostäder. Kommunen ska snarast avskaffa dessa så kallade mångfaldsplaner, eftersom de definitionsmässigt utgör diskriminering.

Genom samverkan och samarbete mellan exempelvis kulturnämnden och fritids- och folkhälsonämnden ska Borås Stads arbeta med att förebygga, upptäcka och motverka att hedersrelaterade problem utvecklas och insatser samordnas. När så behövs är det viktigt att det sker i samarbete med individ- och familjeomsorgsnämnden. Den del som avser strategiskt arbete ska ske i nära samarbete med CKS.

Ungdomar som har gått ut nian, ettan eller tvåan på gymnasiet ska erbjudas ett meningsfullt feriearbete inom de verksamheter som kan gagna ungdomarna i sitt framtida yrkesliv.

Arbetslivsnämnden ska även fortsättningsvis lägga stor vikt vid att följa upp och utvärdera feriejobben.

Verksamheten 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Konceptet med stadsdelsvärdarna ska avvecklas.

Arbetslivsnämnden ska arbeta med frågan om återvandring inom sin integrationsverksamhet samt informera om återvandring till berörda personer vid kontakt med socialtjänsten, med syftet att stödja och uppmuntra till frivillig återvandring.

Borås Stad ska genomföra systematiska slumpmässiga efterkontroller, för att motverka bidragsfusk.

Nya uppdrag 2023

Arbetslivsnämnden ska utreda möjligheten till digitala tolktjänster för nyttjande vid behov, framför fysiskt tolkande.

Sociala omsorgsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	123 384	120 016	124 733
Kostnader	-825 577	-878 766	-936 583
Nettokostnader	-702 193	-758 750	-811 850
Kommunbidrag	727 863	758 750	811 850
Resultat	25 670	0	0
Akkumulerat resultat	17 383	17 383	
Nettoinvesteringar	-	-	500

Nämndens uppgift

Sociala omsorgsnämnden ansvarar för kommunens funktionshinderverksamhet som arbetar med stöd och insatser till enskilda personer som ges enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller Socialtjänstlagen (SoL). Nämnden ansvarar även för hälso- och sjukvården för de berörda målgrupperna. I uppdraget ingår dels att utreda och besluta om bistånd och insatser (myndighetsutövning), dels att verkställa och genomföra insatserna. Därutöver har nämnden i uppdrag att arbeta uppsökande och förbyggande.

Sociala omsorgsnämnden är också en av flera nämnder i Borås Stad som utövar ledningen av hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde. Ansvaret för att ge hälso- och sjukvård är delat mellan regionen och kommunen och regleras i ett gemensamt hälso- och sjukvårdsavtal mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen (VGR).

All verksamhet som bedriver någon form av myndighetsutövning och ger insatser som rör vård och omsorg gentemot enskilda kommuninnevånare ska arbeta för att uppnå kvalitetskrav som regleras i lag och föreskrift. Stöd och vägledning ges bl.a. av andra myndigheter så som Socialstyrelsen, Länsstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Läkemedelsverket.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andelen brukare som svarar "ja" på frågan "får du bestämma över saker som är viktiga för dig" ska öka (uttryckt i procentsats)					
Andelen brukare som svarar "ja" på frågan "Pratar personalen med dig så att du förstår vad dem menar" ska öka (uttryckt i procentsats)					
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	9,3	8,6	10,7	10,5	10,7
Andelen medarbetare som svarar 4 eller 5 på frågorna i Borås stads medarbetarenkät, avsnitt "Helhet", ska öka					
Korttidssjukfrånvaro (1-14 dagar) ska minska, %.				5,8	2,9

Verksamhetsmätt

Funktionshinderverksamhet LSS

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Övergripande	Antal personer med LSS-beslut	943	901	920	905
Personlig assistans	Antal personer med personlig ass enl LSS	63	62	60	57
	Antal personer med personlig ass enl SFB	174	177	180	183
	Antal timmar personlig assistans enl LSS	190 518	173 043	166 000	160 000
	Varav retroaktiva beslut, antal timmar	10 539	3 227	0	0
Daglig verksamhet	Antal personer med beslut om daglig verksamhet	477	460	470	
	Antal verkställda beslut om daglig verksamhet				443
	- varav externt köpta platser enl LOV	92	94	102	127
	- varav externt köpta platser annan kommun	14	15	15	7
Bostad med särskild service för vuxna	Antalet personer med verkställda beslut om boende	338	324	336	321
	- varav externt köpta platser	20	16	15	12

Funktionshinderverksamhet SoL

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Övergripande	Antal personer med beviljade insatser	531	406	540	420
Bostad med särskild service	Antal personer med särskilt boende	100	94	97	94
	- varav externt köpta platser	40	27	22	15
	Externt köpta platser med delat betalningsansvar				7
Insatser i ordinärt boende	Antal personer med boendestöd	285	219	245	245
	Antal utförda timmar boendestöd	14 981	16 180	16 150	18 000
Sysselsättning enligt SoL	Antal personer med sysselsättning enligt SoL	89	84	90	85
Övrigt	Antal personer med trygghetslarm	75	67	90	85

Ekonomiska förutsättningar

Sociala omsorgsnämndens verksamhet budgeteras till 811,9 mnkr. Nämndens kommunbidrag har förstärkts med 17,0 mnkr avseende bland annat volymökning med ett nytt gruppboende LSS på Skogslid i Fristad och för volymökning daglig verksamhet. Nämnden har i vårens ekonomiska ramar erhållit kompensation för befolkningsförändringar motsvarande 0,2 mnkr.

Sociala omsorgsnämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 15,9 mnkr. Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 0,3 mnkr.

Under 2021 tillkom ett statsbidrag som innebar en långsiktig bred satsning för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer. Bidraget löper vidare och för Borås Stad motsvarar det 42,5 mnkr år 2023. Bidraget fördelas som tidigare mellan Vård- och Äldrenämnden och Sociala omsorgsnämnden, där Sociala omsorgsnämndens del är 4,0 mnkr.

Vision

Behovet av social omsorg ökar i samhället. Borås vision är att alla ska kunna leva ett så gott liv som möjligt.

Det ligger vidare i kommunens vision att samhället tar tillbaka de viktigaste beståndsdelarna av den sociala omsorgen, för att återigen kunna leda arbetet och låta frivilligorganisationerna bli ett komplement och inte ett substitut. Nationell solidaritet innebär att vi tar hand om våra medborgare på ett säkert och omsorgsfullt sätt.

Alla som vårdas enligt LSS ska enligt lagen tillförsäkras en god levnadsstandard. Detta ska gälla alla brukare, det vill säga de som vårdas enligt SOL och inom socialpsykiatrin. En god vård lika för alla brukare fordrar också en samordnad kvalitetskontroll.

Anhörigvårdare har en mycket viktig funktion. När det gäller korttidsboende, avlösning i hemmet och daglig verksamhet är det viktigt att dessa anpassas till brukarnas och anhörigvårdarnas rutiner och dygnsrytmer. Individuella behov och önskemål ska beaktas i största möjliga omfattning. Målet är att vårdtagare upplever trygghet, samhörighet och gemenskap.

Investeringar

Idag finns ett antal personer som står i kö för att erhålla bostad enligt LSS. Förutom kön finns ett antal bostäder som inte uppfyller kriteriet att vara fullvärdiga och som successivt behöver bytas ut mot fullvärdiga lägenheter.

Skogslid ombyggnad

Ombyggnation inom Skogslid vård- och omsorgsboende i Fristad. Två flyglar kommer att ställas om till en gruppboende med särskild service enligt lagen om LSS med sex lägenheter och ett korttidsboende SOL med 6 lägenheter. Boendet beräknas vara klart 2023.

Björkbo LSS

Nybyggnation av en gruppboende med särskild service enligt lagen om LSS innehållande sex lägenheter. Boendet planeras att ersätta nuvarande boendet på Barnhemsgatan som inte uppfyller kriterierna för att vara fullvärdigt. Placering av boendet är på Skalle i Fristad och det beräknas vara klart 2023.

Rydsvägen LSS

Nybyggnation av en gruppboende innehållande fem lägenheter med särskild service enligt lagen om LSS. Placering av boendet är på Rydsvägen i Gånghester och det beräknas vara klart 2024.

Gårda LSS

Nybyggnation av en gruppboende med särskild service enligt LSS. Boendet ska innehålla sex lägenheter och beräknas vara klart 2024 med placering på Boråsvägen i Dalsjöfors.

Åshagavägens LSS

Nybyggnation av en gruppboende med särskild service enligt LSS innehållande sex lägenheter. Boendet beräknas vara klart 2024 och placeringen är på Åshagavägen i Viskafors.

Gruppboende Johannelundsgatan SoL

Ett individuellt provat boende med särskild service enligt SoL. Boendet innehåller 20 lägenheter. Boendet beräknas bli klart under 2024.

Gruppboende LSS (D,E,F,G)

Nybyggnation av en gruppboende med 5-6 lägenheter med särskild service enligt LSS. Boendena beräknas vara klara 2025-2027, i dagsläget finns inga tomter klara för bostäderna.

Serviceboende LSS

Nybyggnation av 8-10 solitära lägenheter med särskild service enligt LSS. Boendet beräknas vara klart 2025. I dagsläget finns ingen tomt för boendet.

I investeringsplanen 2023-2027 har det avsatts totalt 263,4 mnkr varav 85,2 mnkr 2023. Lokalförvaltningsnämnden ansvarar för dessa objekt.

I investeringsbudgeten har det avsatts 0,5 mnkr för inköp av inventarier vid nybyggnation

Vård- och äldreomsorgen

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	191 024	187 551	192 944
Kostnader	-1 559 006	-1 651 101	-1 740 394
Nettokostnader	-1 367 982	-1 463 550	-1 547 450
Kommunbidrag	1 421 975	1 463 550	1 547 450
Resultat	53 993	0	0
Akkumulerat resultat	156 587	156 587	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Vård- och äldreomsorgen ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten vad avser omsorg om personer över 18 år med fysisk funktionsnedsättning, somatisk sjukdom eller demenssjukdom som har behov av bistånd i form av hemtjänst, vård- och omsorgsboende, korttidsvistelse, dagverksamhet, trygghetslarm och anhörigstöd. Insatserna som beviljas ska vara av god kvalitet och den nationella värdegrunden för äldre ska genomsyra alla verksamheter.

Vård- och äldreomsorgen ansvarar för den kommunala hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde. En god vård ska kunna ges överallt där det bedrivs hälso- och sjukvårdsverksamhet, såväl i ordinärt boende som på vård- och omsorgsboende. Alla medborgare med hälso- och sjukvårdsinsatser från kommunen ska ges en sammanhängande, jämlik och tillgänglig hälso- och sjukvård med hög patientsäkerhet.

I nämndens uppgifter ingår förebyggande hälsoarbete för äldre. Vård- och äldreomsorgen ansvarar för biståndsbedömt anhörigstöd till nämndens målgrupp, men också för icke biståndsbedömt anhörigstöd i Borås Stad vilket även omfattar barn och unga under 18 år.

Nämnden ansvarar för handläggning av bostadsanpassningsbidrag oavsett ålder.

Nämnden ansvarar, med undantag för de uppgifter som åvilar kommunstyrelsen, för kost, lokalvård och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde.

Kommunens huvudmannaskap gäller oavsett om omsorgen drivs i kommunens egen regi eller om den överlämnats till privat utförare.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Andel personer 75 år och äldre i särskilt boende som behandlats med minst ett av sex olämpliga läkemedel, ska minska %	13,3	12,4	11,3	8,2	8

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Senaste utfall 2022
Antal personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar ska minska (medelvärde)	17	17	16	16	16

Verksamhetsmått

Område	Verksamhetsmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Insatser i ordinärt boende	Antal brukare med hemtjänst, väf	3 042	3 055	3 230	3 310
	Tid som utförs i egen regi hos brukare, timmar väf	482 003	489 190	537 000	558 000
	Tid som utförs av privat utförare hos brukare enligt hemtjänstvalet, timmar väf	63 390	80 185	108 000	95 000
	Antal utförda hemtjänsttimmar hos brukare, väf	545 393	569 375	645 000	653 000
Vård- och omsorgsboende	Totalt antal platser	871	866	866	869
	Antal platser i egen regi	716	711	711	714
	Antal entreprenadplatser	155	155	155	155
	Antal belagda platser på vård- och omsorgsboende	832	834	848	848
Korttidsvård	Antal korttidsplatser	67	67	67	82
	Antal belagda korttidsplatser	57	63	63	82
Hälso- och sjukvård	Pågående HSL åtaganden	2 379	2 420	2 500	2 500
Förebyggande	Totalt antal belagda dagar på biståndsbedömd dagverksamhet	9 033	10 263	13 700	11 600

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Vård- och äldrenämndens verksamhet budgeteras till 1 547,5 mnkr. Nämnden har i vårens ekonomiska ramar erhållit kompensation för befolkningsförändringar motsvarande 6,1 mnkr. Nämnden kompenseras med 1,75 mnkr avseende halvårseffekt för fast omsorgskontakt i hemtjänsten.

Vård- och äldrenämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 38,2 mnkr. Med anledning av att vissa centrala kostnader inklusive distributionscentralen inte kommer att fördelas ut fr om 2023 minskas nämndens kommunbidrag med 2,2 mnkr.

Under 2021 tillkom ett statsbidrag som innebar en långsiktig bred satsning för att säkra en god vård och omsorg av äldre personer. Bidraget löper vidare och för Borås Stad motsvarar det 42,5 mnkr år 2023. Bidraget fördelas som tidigare mellan Vård- och Äldrenämnden och Sociala omsorgsnämnden, där Vård- och äldrenämndens del är 38,5 mnkr.

Vision

Borås Stad ska erbjuda äldreomsorg av högsta klass där individens livskvalité står i fokus. Alla ska kunna åldras med värdighet genom ett tryggt och meningsfullt liv. Äldre ska ha rätt till valfrihet för att kunna bo kvar i sin invanda miljö – även i en situation där behoven av vård och omsorg ökar.

Borås Stad ska skapa trygghet för äldre, vilket fordrar att man upplever en kontinuitet i de sociala kontakterna med medarbetare. Trygghetslarm ska vara behovsprövat och avgiftsfritt. Äldre och sjuka ska åtnjuta en god levnadsstandard. Måltider är ett socialt sammanhang vars innehåll och form måste ligga på en värdig nivå.

För att minska trycket på de särskilda boendena och därmed också den kommunala ekonomin bör en utbyggnad av trygghets- och seniorboenden ske. Möjligheten att samlokalisera förskolor med vård och äldreboende ska beaktas. Student- och trygghetsboenden kan samlokaliseras i samma anda.

Borås ser positivt på valfrihet och privata vårdformer så länge de privata vårdgivarna lever upp till samtliga kvalitetskrav, vilket också ska följas upp. Upphandlingar inom nämndens område ska genomsyras av ett högkvalitativt resonemang där brukarens behov skall stå i fokus – oavsett vårdform eller vårdgivare.

Att erbjuda våra medborgare en välfungerande demensvård ger möjlighet till en förbättrad livskvalité och kan fördröja sjukdomsförloppet. Detta gör att yngre dementa kan bo kvar i sina egna boenden längre än tidigare. Borås Stad skall erbjuda korttidsplatser med en god geografisk spridning.

Framtidens demensvård ska ske i demensbyar. Borås Stad ska säkerställa att den palliativa vården är av hög kvalitet och separera den från annan vård.

Borås Stad skall erbjuda vård- och omsorgspersonal löpande utbildningar inom den verksamhet man arbetar, detta eftersom det ständigt kommer nya rön och forskningsresultat inom vården. Det är nämndens och förvaltningens uppgift att ansvara för att personal är rustad att ge våra medborgare bästa möjliga vård och omsorg. Personal som upplever utvecklingsmöjligheter och trygga arbetsformer leder till nöjda brukare.

Vård- och omsorgspersonal ska ha de språkliga färdigheter som krävs för att kunna kommunicera med brukare, då det är av yttersta vikt att kunna förstå varandra i en vårdsituation.

Verksamheten 2023

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Ett fortsatt arbete med bemanningsplanering ska ske och grunden är att skapa lugnare och tryggare besök hos den enskilde vilket innebär att den så kallade minuthetsen ska avskaffas.

Nämnden ska i samverkan med förskolenämnden fortsätta att införa olika former av integrerad verksamhet för barn, unga och äldre.

Den kylida mat som kommunen levererar ska lagas i egen regi i Borås för att undvika långa transporter och för att snabbare kunna anpassas efter de äldres önskemål.

Vård- och äldrenämnden uppdras särskilt följa upp tiden för den genomsnittliga nattfastan.

Nya uppdrag 2023

Vård- och äldrenämnden ska utreda möjligheten till anläggning av ett hospis vid ett naturskönt område i Borås stad.

Investeringar

Kristinegränd vård- och omsorgsboende

Nybyggnation av ett vård- och omsorgsboende på 73 platser. Boendet är lokaliserat till tomten för befintliga Kristinegården förskola. Beräknas vara klart i slutet av 2024.

I investeringsplanen för 2023-2027 avsätts totalt 190,0 mnkr varav 91 mnkr 2023. Lokalförsörjningsnämnden ansvarar för objektet.

Finansiering

Ekonomiskt Sammandrag

tkr

	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkter	730 866	639 643	872 808
Kostnader	-483 304	-440 426	-641 328
Nettointäkter	247 562	199 217	231 480

Verksamhetsbeskrivning

För att tydliggöra nämndernas ekonomiska ansvar och för att redovisningen skall bli rättvisande, belastas de olika verksamheterna med vissa kalkylmässiga kostnader, främst kostnader för pensioner och för det kapital som användes i verksamheten. Motsvarande belopp redovisas som intäkt under huvudprogrammet Finansiering.

Kostnaderna för under året intjänade pensionsrätter påförs nämnderna med ett pålägg på personalkostnaderna. Detta pålägg är en så kallad kalkylmässig kostnad hos nämnderna och redovisas som en intäkt under Finansieringsprogrammet. De verkliga pensionskostnaderna redovisas enligt den så kallade blandmodellen och består dels av utbetalningar av t o m 1997-12-31 intjänade pensioner, dels av årets intjänade pensionsförmåner.

För att stimulera till en effektiv kapitalanvändning belastas nämnderna med kostnader för det kapital som bundits i verksamheten i form av kapitalkostnader för utnyttjade materiella anläggningstillgångar. Kommunen tillämpar fr.o.m. 2017 den så kallade raka metoden som innebär att kapitalkostnaderna beräknas som årlig avskrivning och räntekostnad baserad på bokfört värde vid årets början. Internräntan, som rekommenderas av SKR, föreslås fastställas till 1,25 % för 2023 vilket är en höjning med 0,25% -enheter jämfört med 2022. Kapitalkostnaderna belastar nämnderna normalt fr.o.m. budgetåret året efter det att investeringen skett.

Ekonomiska förutsättningar 2023

Intjänade pensionsförmåner har beräknats till 512,5 mnkr, som finansieras med ett påslag på 12,98 % inklusive löneskatt på lönesumman. Den avgiftsbestämda delen av ålderspensionen, i genomsnitt 6,6 % av lönesumman, avsätts individuellt medan 2,1 % avser förmånsbestämd ålderspension för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. För den individuellt avsatta delen av pensionen budgeteras 355,0 mnkr medan den förmånsbestämda delen beräknas uppgå till 158,6 mnkr. Kostnaden för utbetalningarna av t o m 1997-12-31 intjänade pensioner inom ansvarsförbindelsen är budgeterad till 122,5 mnkr.

De interna kapitalkostnaderna för utnyttjade anläggningstillgångar har beräknats till 343,8 mnkr, varav 35,0 mnkr avser investeringar under 2022. I de fall kommunen förhyr sådana särskilda boendeformer som anges i Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, erhålls ett särskilt momsstatsbidrag på 18 % av hyreskostnaden. Momsstatsbidraget är beräknat till 12,0 mnkr.

Sammantaget är årets pensionskostnader budgeterade till 636,0 mnkr. Nämnderna har i kalkylmässiga kapital- och pensionskostnader med mera påförts 856,3 mnkr, som här neutraliseras genom en intäkt med samma belopp. Tillsammans med 13,0 mnkr i ersättning för viss mervärdesskatt, ökning av semesterlöneskulden, 7,0 mnkr och övriga poster med nettointäkt 5,2 mnkr, uppgår de beräknade nettointäkterna under finansieringsprogrammet till 231,5 mnkr.

Förslag till beslut

~ All makt utgår från folket och därmed från Kommunfullmäktige ~

I driftbudgeten anvisas normalt nämnderna ett anslag eller kommunbidrag. I investeringsbudgeten anvisas anslag antingen direkt i budgeten eller genom särskilda fullmäktigebeslut. I de fall anslag anvisas direkt i budgeten har detta särskilt markerats i investeringsbudgeten med "B".

Kommunfullmäktige skall förutom kommunbidragen och investeringsanslagen fatta särskilda beslut om skattesatsen samt fastställa ett antal taxor och avgifter. I vissa fall redovisas förändringar i taxor och avgifter i budgeten, i vissa fall redovisas hela taxan i form av särskilda bilagor.

Enligt av Kommunfullmäktige fastställda "Riktlinjer för finansverksamheten Borås Kommunkoncern" skall Kommunfullmäktige årligen besluta om en ram för kommunkoncernens externa upplåning, samt besluta om en ram för kommunens egen upplåning. All upplåning i kommunkoncernen ska inrymmas inom de av Kommunfullmäktige beslutade ramarna och samordnas genom internbanken, som enligt riktlinjerna ska finnas under Kommunstyrelsen. I riktlinjerna framgår även att finansiell leasing i kommunkoncernen jämföras med upplåning. För 2023 föreslås en låneram för kommunens egna behov på 200 mnkr. Borås Stads vagnparksfinansiering sker genom finansiell leasing, vilket innebär att en ram för egen nyupplåning behövs samt att övrig belåning behöver göras i Borås Stad. För förmedlade lån till de kommunala bolagen föreslås Kommunstyrelsen bemyndigas att uppta nya lån upp till en ram på 500 mnkr. Kommunstyrelsen föreslås även få bemyndigande att omsätta befintliga lån, d v s låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning.

Kommunstyrelsen har sedan länge bemyndigats att i Kommunfullmäktiges ställe fatta beslut om investeringsanslag. En förutsättning för bemyndigandet är att projekten ifråga är medtagna i investeringsbudgeten och till såväl innehåll som utgifter och inkomster följer vad som angivits i budgeten **och** som från och med 2023 inte avviker med mer än 10 mnkr eller 15 %.

Kommunstyrelsen föreslås också bemyndigas att besluta om fastighetsförvärv och fastighetsförsäljningar intill ett belopp på högst 5 000 000 kr per förvärv/försäljning. Ärenden av principiell betydelse förutsätts dock prövas av Kommunfullmäktige oavsett belopp.

Kommunstyrelsen föreslås liksom föregående år också bemyndigas att besluta om dels förbud mot återbesättande av vakanta tjänster, dels placering av övertalig personal på vakanta tjänster.

Sverigedemokraterna yrkar Kommunfullmäktige besluta

att i driftbudgeten bevilja nämnderna följande kommunbidrag (kr)

Kommunfullmäktige	16 250 000
Stadsrevisionen	6 500 000
Kommunstyrelsen	
- kommunledning Stadskansliet	140 200 000
- kommungemensam verksamhet	136 950 000
Valnämnden	3 050 000
Överförmyndarnämnden	9 450 000
Lokalförsörjningsnämnden	40 900 000
Fritids- och folkhälsonämnden	
- fritid- och folkhälsa	257 000 000
- föreningsbidrag	44 100 000
Servicenämnden	0
Samhällsbyggnadsnämnden	23 000 000
Tekniska nämnden	
- väghållning skog parker m.m	178 450 000
- persontransporter	80 400 000
Miljö och konsumentnämnden	34 600 000
Kulturnämnden	205 750 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	641 750 000
Arbetslivsnämnden	248 000 000
Sociala omsorgsnämnden	811 850 000
Förskolenämnden	913 500 000
Grundskolenämnden	1 791 550 000
Individ- och familjeomsorgsnämnden	426 200 000
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 547 450 000

att investeringsbudgeten skall ligga till grund för kommunens investeringsverksamhet under perioden 2023-2025, varvid anslag i budgeten för år 2023 beviljas i enlighet med vad som särskilt markerats.

att bemyndiga Kommunstyrelsen att godkänna och besluta om anslag till de projekt som att bemyndiga Kommunstyrelsen att godkänna och besluta om anslag till de projekt som upptagits i investeringsbudgeten under förutsättning att utgiften för respektive projekt inte överstiger vad som avsatts i budgeten med mer än 10 000 000 kr eller 15 %.

- att fastställa skattesatsen för år 2023 till 21:26 %.*
- att fastställa nedanstående taxor och avgifter samt prisförändringar i enlighet med särskild bilaga:*
- Bilaga A Taxa för vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning*
 - Bilaga B Taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen*
 - Bilaga C Taxa för tillstånd och prövning enligt lagen om tobak och liknande produkter*
 - Bilaga D Taxa för tillstånd och prövning enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter*
 - Bilaga E Taxa för tillstånd och prövning enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel*
 - Bilaga F Taxa för prövning och tillsyn av strandskydd och dispenser*
 - Bilaga G Taxa för tillsyn inom miljöbalkens område*
 - Bilaga H Taxa för upplåtelse av gatu- och torgplatser*
 - Bilaga I Taxa för parkeringstillstånd*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om omfördelning av Kommunbidrag från Vård- och Äldrenämnden till Sociala omsorgsnämnden avseende borttagande av 65-årsgränsen för ”personer med LSS tillhörighet som har kompletterande SoL-insatser”.*
- att lämna övriga taxor som skall beslutas av Kommunfullmäktige oförändrade under år 2023 förutom Återvinningstaxan och VA-taxan som läggs fram som särskilda ärenden.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2023 ha rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2023.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2023 ha rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder under 2023, med totalt 200 000 000 kronor.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2023 ha rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder under 2023, för förmedling till kommunens bolag med totalt 500 000 000 kronor.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om tilläggsanslag för oförutsedda kostnader och utgifter för sammanlagt högst 5 000 000 kronor.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om smärre fastighetsförvärv och fastighetsförsäljningar intill ett belopp på högst 5 000 000 kr per ärende.*

- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 2 000 000 kr till stöd för lokal utveckling.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 18 000 000 kr till särskilda lönesatsningar.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående högst 6 000 000 kr till Trygghets- och våldsförebyggande arbete.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 53 000 000 kr för ökade elkostnader.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av statsbidrag avseende maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder inom barnomsorgen till Förskolenämnden och Grundskolenämnden.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om förbud mot återbesättande av vakanta tjänster.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att placera övertalig personal på vakanta tjänster samt*
- att genom ägardirektiven till bolagsstämman 2023 likvidera Borås Kommuns Parkerings AB, överlåta dess tillgångar till Industribyggnader i Borås AB, samt överlåta verksamheten till Tekniska nämnden under 2023.*
- att i övrigt fastställa Sverigedemokraterna i Borås upprättade förslag till budget år 2023.*
- att redovisade anmälningsärenden läggs till handlingarna.*

SVRIGEDEMOKRATERNA I BORÅS

Kommunfullmäktigegruppen

Andreas Exner
Björn Qvarnström
Kristian Silbvers
Martin Sörbom
Maria Lindgren
Anders Alftberg
Tomas Brandberg
Jan Nilsson
Leif Häggblom
Ann-Charlotte Blomqvist
Olle Engström
Crister Spets
Kathy Johansson
Emilia Silbvers
Lars-Erik Johansson
Annika Pehrsson
Jonas Ellerstrand
Sebastian Hjalmarsson
Valter Kotsalainen
Niklas Hallberg
Björn Malmquist